

**NADO
VLAANDEREN**

SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

JAARVERSLAG 2023

Meer weten?

www.dopingvrij.vlaanderen

Samenvatting

In dit jaarverslag rapporteert NADO Vlaanderen over de uitvoering van het antidopingbeleid van de Vlaamse Gemeenschap in 2023.

In het werkingsjaar 2023 nam NADO Vlaanderen 1920 monsters af bij competitieve sporters, waarvan 1017 binnen wedstrijdverband en 903 wedstrijdverband. De meest gecontroleerde sport was wielrennen (wegwielrennen, veldrijden en baanwielrennen inbegrepen), gevolgd door atletiek (outdoor, met inbegrip van veldlopen, en indoor), voetbal, basketbal en triatlon, met inbegrip van duatlon).

22 monsters leverden een positief resultaat op, wat resulteert in een percentage van 1,15%. Van die 22 positieve monsters resulteerden 15 gevallen in het openen van een disciplinair dossier, wat overeenkomt met 0,78% dopingpraktijken in relatie tot het aantal afgenomen monsters. In zes gevallen ging het om stoffen die ook als recreatieve drugs zijn te beschouwen. De cijfers en percentages liggen in lijn met de voorbije jaren. Wegens het relatief laag aantal gevallen, kan moeilijk een tendens worden bepaald. De sporten met relatief hoge percentages, zijn te verklaren door het beperkt aantal testen in die sport in verhouding tot de positieve vaststellingen.

De resultaten van controles in fitness-centra vallen buiten het reguliere programma dat onderworpen is aan het WADA. Van in totaal 53 gerichte monsternemingen in fitnesscentra, werden 19 positieve en 4 atypische resultaten gerapporteerd. In totaal testten dus 23 sporters positief bevonden en 22 daarvan vervolgd voor een dopingpraktijk. Dat komt overeen met 41% van de gecontroleerde sporters bij wie een dopingpraktijk werd vastgesteld. Dat is deels te verklaren door de gerichte aanpak, maar de vaststelling is dat het percentage daar veel hoger ligt dan bij de competitiesport.

NADO Vlaanderen heeft in 2023 een geregistreerde doelgroep aangehouden waarvan het aantal individuele sporters per kwartaal varieerde van 103 tot 110. In totaal zijn 127 elitesporters een deel van het jaar of het volledige jaar aan verblijfsgegevensverplichtingen onderworpen. Het merendeel van de elitesporters kwam uit het wielrennen (67), gevolgd door atletiek (25).

Verder zijn cijfers gerapporteerd over het aantal inbreuken op de verblijfsgegevens, aantal aanvragen en toegestane Toestemmingen wegens Therapeutische Noodzaak, ontvangen meldingen van vermoedelijke dopingpraktijken, en van de inspanningen die zijn geleverd voor de preventie van dopingpraktijken en de antidoping-educatie.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	1
Inhoudsopgave	2
Voorwoord	5
1. NADO Vlaanderen als organisatie	7
1.1. NADO Vlaanderen in cijfers	7
1.2. NADO Vlaanderen in een internationale context.....	9
1.2.1. Raad van Europa	9
1.2.2. WADA	11
1.2.3. UNESCO	12
1.2.4. iNADO.....	13
2. Dopingcontroles.....	14
2.1. De controlecijfers 2023 van naderbij bekeken	15
2.1.1. Algemeen	15
2.1.2. Gecontroleerde sporten / sportdisciplines	15
2.1.3. Binnen of buiten wedstrijdverband	16
2.2. Controles van andere Antidoping-organisaties uitgevoerd door of met bijstand van NADO Vlaanderen	17
2.3. Resultaten van de dopingcontroles	19
2.3.1. Positieve resultaten	19
2.3.2. Aangetroffen stoffen (per klasse)	19
2.3.3. Aantal vaststellingen doorverwezen naar vervolging.....	20
2.4. Meerjarige vergelijking positiviteitsratio en AAF (2008-2023).....	22
2.5. Dopingcontroles binnen de recreatieve niet-competitieve en ongebonden sport... 24	
2.6. Elitesporters, verblijfsgegevens en verblijfsgegevensinbreuken.....	26
2.6.1. Doelgroep NADO Vlaanderen in 2023	27
2.6.2. Individuele elitesporters onder verblijfsgegevens (categorie A)	28
2.6.3. Verblijfsgegevens op collectieve basis in teamsporten (categorie B).....	29
2.7. Inbreuken op de verblijfsgegevens.....	29
2.7.1. Inbreuken door individuele elitesporters (categorie A).....	29
2.7.2. Inbreuken door teams (elitesporters categorie B – collectieve verblijfsgegevens via ploegverantwoordelijke)	30
3. Onderzoeken naar dopingpraktijken.....	31

3.1.	Meldpunt doping	32
3.2.	Samenwerking met federale diensten, politie en parket	33
4.	Disciplinaire afhandeling dopingpraktijken	35
4.1.	Analytisch vastgestelde dopingpraktijken	36
4.1.1.	Sancties op grond van afwijkende analyseresultaten.....	36
4.1.2.	Atypische analyseresultaten	38
4.1.3.	Afwijkende paspoortbevindingen	38
4.2.	Niet-analytische dopingpraktijken.....	39
5.	Toestemming Therapeutische Noodzaak (TTN)	40
6.	Preventie en educatie	42
6.1.	Educatieplan NADO Vlaanderen (2021-2026)	43
6.2.	Educatie	43
6.3.	Informatie	46
6.3.1.	Website Dopingvrij.vlaanderen.....	46
6.3.2.	Sociale media	47
6.4.	Awareness.....	48
6.5.	Value based education	49
7.	Overzichtstabel dopingcontroles NADO Vlaanderen 2023.....	50
7.1.	TABEL 1 - dopingcontroles NADO Vlaanderen 2023 geconsolideerd	51
7.2.	TABEL 2 - dopingcontroles NADO Vlaanderen 2023 – monsternemingen en bevindingen.....	54
7.3.	TABEL 3 - dopingcontroles NADO Vlaanderen – monsternemingen, vervolging en stoffen	57
7.4.	TABEL 4 - Gecontroleerde sporten 2023	60
7.5.	TABEL 5 - Gecontroleerde Disciplines 2023.....	61

Jaarrapport samengesteld door

NADO Vlaanderen

o.l.v. Marc Van der Beken (directeur)

info@dopingvrij.vlaanderen

www.dopingvrij.vlaanderen

Datum jaarverslag: 02/05/2024

Voorwoord

Een activiteitenverslag is een gelegenheid om terug te kijken op het voorbije jaar, en verplicht ons tegelijk de blik naar voor te wenden om de uitdagingen aan de horizon al te verkennen. NADO Vlaanderen is als antidopingorganisatie voor de Vlaamse Gemeenschap op dat vlak niet anders.

Een blik op de cijfergegevens geeft een representatief beeld van de basiswerking van NADO Vlaanderen en de aanwezigheid op het terrein. De controlestatistieken zijn min of meer stabiel te noemen, en ook het percentage positieve gevallen blijft relatief laag. De cijfers tonen ook aan dat de controle-inspanningen, ondanks de budgettaire beperkingen, op peil zijn gebleven.

Door de aankomende olympische zomerspelen van Parijs 2024 lag de focus vanaf de tweede helft van 2023 al op de voorbereiding van dit evenement. In samenspraak met de verschillende federaties, het Olympische Comité en de 3 andere Belgische Nado's, heeft NADO Vlaanderen de doelgroep van elitesporters en de controles buiten wedstrijdverband moeten uitbreiden, wat zich ook in 2024 zal doorzetten. Dat vraagt ook aan NADO Vlaanderen een sterk engagement en heeft uiteraard consequenties voor de prioriteiten die in 2024 de uitvoering van het beleid zullen blijven vormgeven. De extra budgettaire inspanningen van de Vlaamse Gemeenschap voor het werkingsjaar 2024 zijn zeer welkom, maar het blijft een uitdaging om, in uitvoering van het Antidopingdecreet, het traditioneel sterke antidopingbeleid in Vlaanderen voort te zetten.

Dat het antidopingbeleid nog altijd solide is, bleek mee uit het monitoringbezoek van de Raad van Europa in januari 2023, waarbij de dopingbestrijding in België zonder noemenswaardige opmerkingen de toets aan de Antidoping Conventie moeiteloos heeft doorstaan. Mede ook dankzij de dagdagelijkse inspanningen van NADO Vlaanderen. Tegelijk vierden we ook tijdens het 50-jarig jubileumsymposium van het Gentse dopingcontrolelaboratorium DoCoLab, niet minder dan 35 jaar dopingcontrole onder de auspiciën van de Vlaamse Gemeenschap. Een bijzondere mijlpaal, maar geenszins een eindpunt.

Voor de vorming en verfijning van het eigen beleid, was 2023 een jaar waarin we ons in het midden van de zesjarige beleidscyclus van het WADA en haar Code bevonden. Het voorbije jaar

heeft dus nog geen grote wijzigingen op dat vlak teweeggebracht. Maar eind 2023 lanceerde het WADA wel de nieuwe revisiecyclus van de Wereld Anti Doping Code. De eerste voorstellen tot wijziging van de Code zijn al gelanceerd, en die zullen verder verfijnd worden tot aan de goedkeuring op de 6de Wereldconferentie over Doping in de Sport in december 2025 in Busan (Zuid-Korea). Het zal een belangrijke inspanning vragen van NADO Vlaanderen en de nieuwe Vlaamse Regering om binnen dat proces het geharmoniseerde beleid van het WADA te evalueren en mee te werken aan de voorstellen tot wijziging van de Code. Zelfs een relatief kleine antidopingorganisatie als NADO Vlaanderen kan wel degelijk een rol spelen in de internationale besluitvorming. Daarnaast is het ook noodzakelijk reeds te anticiperen op nieuwe verplichtingen en voorwaarden die het WADA de komende jaren zal stellen aan de performantie en slagkracht van elke NADO.

In aanloop naar een drukke sportzomer wil ik toch nog steeds het belang van een sterk beleid inzake preventie en bestrijding van doping benadrukken. Een eerlijke en gezonde sportcompetitie, waarbij integriteit en gelijke kansen voorop moeten staan, blijft een fundament van de sport zelf. De drang naar altius, citius, fortius en het aftasten van de grenzen van de menselijk prestaties mogen niet ten koste gaan van de gezondheid van de atleten en de eerlijke competitie. Een randfenomeen als de 'Enhanced Games', een alternatieve competitie waar alle vormen van doping toegestaan zijn, is om die reden laakbaar en in tegenspraak met de geest van de sport. Het antidopingbeleid blijft noodzakelijkerwijze een sterk regulerende rol spelen, maar vooral ter bescherming van de sporters die zonder doping het beste van zichzelf willen tonen. Daarom ook het streven van NADO Vlaanderen om naast het strikt regulerende ook de waardenbeleving van de sport voorop te zetten.

Samen met zovele Vlamingen hoopt ook NADO Vlaanderen op een sportjaar 2024 vol topprestaties, records en succes voor de vele atleten die constant het beste van zichzelf geven. Op voorwaarde dat ze die ambities ook dopingvrij realiseren. En daar zal ook NADO Vlaanderen over blijven waken.

Marc Van der Beken
Directeur NADO Vlaanderen

1. NADO Vlaanderen als organisatie

1.1. NADO Vlaanderen in cijfers

NADO Vlaanderen is als organisatie ingebed in Sport Vlaanderen, maar heeft binnen het agentschap een speciale positie. De rol van Nationale Antidopingorganisatie wordt uitgevoerd in volledige operationele autonomie.

Voor de uitvoering van de kerntaken beschikte NADO Vlaanderen over een effectief personeelsbestand van 8,8 voltijdse equivalenten (VTE), en één tijdelijke werknemer (1 VTE). Vertaald naar het aantal personeelsleden, stonden 11 personen in voor het dagelijks functioneren van NADO Vlaanderen, waarbij twee personen uitsluitend toegewezen waren aan het uitvoeren van controles buiten wedstrijdverband, en één bijkomend personeelslid van Sport Vlaanderen toegewezen aan NADO Vlaanderen als procesbegeleider in de digitale transitie. Onder de leiding van de directeur, staan de personeelsleden in voor het invullen van de

kerntaken zoals preventie en educatie, medische zaken, testplanning en -uitvoering, juridische zaken, informatie en onderzoeken, logistiek en algemene administratieve werking alsook de opvolging van het internationaal beleid ter zake.

Voor het uitvoeren van de controles doet NADO Vlaanderen beroep op erkende dopingcontroleurs en geaccrediteerde chaperons, die voor het uitvoeren van toegewezen opdrachten onder functionele leiding van NADO Vlaanderen werken.

Tot op heden zijn alle dopingcontroleurs gediplomeerde sportartsen, onder de noemer dopingcontroleur-controlearts. In 2023 waren in totaal 15 dopingcontroleurs houder van een erkenning doorheen het jaar. Uiteraard kan het aantal fluctueren, door uitval van erkende dopingcontroleurs en door tussentijdse instroom van nieuwe kandidaten. NADO Vlaanderen zorgt er wel voor dat nieuwe dopingcontroleurs een uitgebreide opleiding en begeleiding krijgen voor ze op het terrein actief zijn. Alle erkende controleartsen nemen ook deel aan de continue vorming, zodat de kwaliteit van de dopingcontroles steeds kan gegarandeerd worden.

Hetzelfde geldt voor de geaccrediteerde chaperons. NADO Vlaanderen beschikte in 2023 over een pool van 77 geaccrediteerde chaperons, die mee een essentiële bijdrage leveren aan de dopingcontroles, door sporters onder toezicht te houden vanaf de oproeping tot aan de afronding van de dopingcontrole. Dat zorgt dat er geen kans bestaat dat een sporter zich aan een controle onttrekt en minimaliseert de mogelijkheden dat een sporter fraude zou kunnen plegen.

NADO Vlaanderen heeft momenteel ook één erkende preventieverantwoordelijke die mee instaat voor het verzorgen van opleidingssessies aan verschillende groepen sporters ter ondersteuning van het algemene preventie- en educatieplan van NADO Vlaanderen.

Op grond van het Antidopingdecreet zijn ook verschillende onafhankelijke commissies en organen aangesteld om het beleid uit te voeren. Dat gaat dan om de disciplinaire organen van de Vlaamse Gemeenschap (Disciplinaire Commissie en Disciplinaire Raad voor Breedtesporters) en de commissie voor toestemmingen wegens therapeutische noodzaak (TTN-commissie). Daarnaast speelt het Vlaams Sporttribunaal (VST), als opvolger van het Vlaams Dopingtribunaal (VDT), een essentiële rol in de disciplinaire vervolging van sporters van aangesloten federaties. Al deze instanties genieten operationele en/of institutionele onafhankelijkheid van NADO Vlaanderen voor het vervullen van hun taken binnen de beleidsuitvoering.

In die zin is het anti-doping ecosysteem veel ruimer dan enkel NADO Vlaanderen zelf. Niet enkel de specifieke instanties die een welomschreven rol hebben in de uitvoering van het antidopingbeleid, maar ook de andere stakeholders in de sport, in het bijzonder de sportfederaties en de door hen aangewezen antidopingverantwoordelijken, vormen een essentiële schakel in het functioneren van de preventie en bestrijding van doping in de sport.

1.2. NADO Vlaanderen in een internationale context

De werking van NADO Vlaanderen is sterk ingebed in de mondiale geharmoniseerde samenwerking op het vlak van antidoping. Naast de samenwerking met de andere NADO's in België, via het Samenwerkingsakkoord tussen de Gemeenschappen, en de vele stakeholders in de sport, is NADO Vlaanderen immers ook actief in de internationale context. Niet enkel via ad hoc samenwerkingen met internationale antidopingorganisaties (buitenlandse NADOs en internationale federaties), maar eveneens via de internationale fora en samenwerkingsverbanden.

1.2.1. Raad van Europa

De Antidoping Conventie van de Raad van Europa is een belangrijk instrument van internationale samenwerking, en vloeit voort uit de betrokkenheid van de Raad van Europa in de dopingbestrijding die al teruggaat tot 1967. Sindsdien is de organisatie haar inzet voor het uitbannen van doping uit de sport blijven versterken. Het Antidopingverdrag werd in 1989 aangenomen. Voor België is de Conventie in werking getreden op 1 januari 2002. Momenteel zijn er 46 landen die participeren in de Raad van Europa. Rusland en Belarus blijven voorlopig uitgesloten.

Evaluatiebezoek Raad van Europa inzake de uitvoering van de Conventie in België (24-26 januari 2023)

Een team van deskundigen van de Raad van Europa bracht voor de Monitoring Group (T-DO) een evaluatiebezoek aan België om het antidopingprogramma, de praktijken en de maatregelen van het land te beoordelen. Het bezoek vond plaats van 24 tot 26 januari 2023 en had tot doel

de implementatie van het Antidopingverdrag te evalueren binnen de brede Belgische sportcontext.

Tijdens het evaluatiebezoek begeleidde NADO Vlaanderen het team van deskundigen en stond het mee in voor de organisatie van het bezoek. Over het algemeen kreeg het Belgische antidopingbeleid in uitvoering van de Conventie een gunstige evaluatie. Het verslag van het evaluatiebezoek is openbaar.

Referenties:

- *Persmedeling evaluatiebezoek, [Anti-Doping evaluation visit to Belgium - Sport \(coe.int\)](#) (27/01/2023 – Council of Europe)*
- *Evaluatierapport RvE na evaluatiebezoek, [1680ae6aa9 \(coe.int\)](#) (31/12/2023 – Council of Europe)*

CAHAMA

NADO Vlaanderen participeerde aan de periodieke samenkomsten van het Ad hoc Europees Comité voor het Wereldantidopingagentschap (CAHAMA) te Straatsburg.

CAHAMA is een commissie van deskundigen die verantwoordelijk is voor het coördineren van de standpunten van de staten die partij zijn bij de Conventie. CAHAMA weerspiegelt het

standpunt van de Staten over een verscheidenheid aan onderwerpen in de vorm van een mandaat dat antwoord geeft op de vragen die door het WADA in overleg zijn gesteld. CAHAMA en, bij uitbreiding, het standpunt van Europa wordt vervolgens overgebracht door een aangewezen vertegenwoordiger op de vergaderingen van de Stichtingsraad en het Uitvoerend Comité van het WADA.

1.2.2. WADA

Het WADA werd in 1999 opgericht als een internationaal, onafhankelijk agentschap om leiding te geven aan een gezamenlijke wereldwijde beweging voor dopingvrije sport. Het bestuur en de financiering van het WADA zijn gebaseerd op een gelijkwaardig partnerschap tussen de Olympische sportbeweging en regeringen van de wereld.

De belangrijkste rol van het WADA is het ontwikkelen, harmoniseren en coördineren van antidopingregels en -beleid over alle sporten en landen heen. De kernactiviteiten omvatten wetenschappelijk en sociaalwetenschappelijk onderzoek; educatie; inlichtingen en onderzoeken; ontwikkeling van antidopingcapaciteit; en toezicht op de naleving van het Wereldantidopingprogramma (compliance).

NADO Vlaanderen geldt als ondertekenaar van de Code voor de Vlaamse Gemeenschap, en verbindt zich tot de implementatie en naleving van de Code via de ondertekening van de UNESCO-conventie (2005) tegen het gebruik van doping in de sport.

Code Compliance – correctieve acties en bevestiging compliance (2022-2023)

NADO Vlaanderen werd als 'Tier 1' antidopingorganisatie door WADA aan een Compliance Review onderworpen, waarbij NADO Vlaanderen rapporteerde over alle kritische processen die in uitvoering van de Code door WADA worden gemonitord. De aanbevelingen van het WADA en de correctieve acties zijn in verschillende golven, volgens de prioritering van het WADA aangepakt, en NADO Vlaanderen heeft op 31 oktober 2023 officieel bevestiging gekregen van het WADA dat alle acties werden aanvaard en dat NADO Vlaanderen als antidopingorganisatie 'compliant' werd bevonden.

WADA Symposium

NADO Vlaanderen participeerde eveneens aan het jaarlijkse WADA Symposium van 14 tot 15 maart 2023, te Lausanne (Zwitserland).

Naast de formele participatie aan het symposium, onderhoudt NADO Vlaanderen nauwe contacten met het WADA, in het bijzonder met het Europese regionale kantoor en de

verschillende divisies van het WADA. NADO streeft niet enkel naar compliance, maar streeft naar een optimale samenwerking en verstandhouding met WADA.

WADA Code review proces en consultaties

Als ondertekenaar van de Code heeft NADO Vlaanderen in 2023 actief input gegeven tijdens de eerste consultatiefase van de stakeholders georganiseerd door WADA, met het oog op de wijzigingen van de Code en Internationale Standaarden die van kracht moeten worden op 1 januari 2027.

De procedure van de herziening van de Code en de standaarden is een proces dat elke zes jaar wordt herhaald, en in totaal twee jaar beslaat. De eerste input werd geleverd op 15 november 2023 (internationale standaard voor educatie) en 22 december 2023 (Code en andere internationale standaarden). NADO Vlaanderen zal zich in het proces blijven engageren om de nodige input te voorzien aan de opstellers van de Code en de standaarden, met het oog op het optimaliseren van de regels in 2027.

Referentie: Algemene informatie Code review Process, [Code Review | World Anti Doping Agency \(wada-ama.org\)](#) (WADA)

1.2.3. UNESCO

De Internationale Conventie tegen Doping in de Sport trad in werking op 1 februari 2007. Het is een belangrijk instrument in de harmonisering van de wereldwijde strijd tegen doping. De Conventie biedt wereldwijd een belangrijk ankerpunt voor de overheden om hun inspanningen tegen de groeiende prevalentie van het gebruik van prestatiebevorderende middelen en methoden aan vast te hangen. Ook België is door ratificatie van de Conventie door de Gemeenschappen partij bij de Conventie, sinds 19 juni 2008.

Aangezien regeringen de World Anti-Doping Code (Code) niet kunnen ondertekenen, staat het UNESCO Internationaal Verdrag tegen Doping in de Sport regeringen toe het World Anti-Doping Agency (WADA) en de Code formeel te erkennen.

De Conferentie van Partijen (COP) bij het Internationaal Verdrag tegen Doping in de Sport hield van 25 tot 26 oktober 2023 haar negende zitting (COP 9) op het hoofdkwartier van UNESCO, Parijs. Alle staten die partij zijn bij het Verdrag en de lidstaten van UNESCO waren uitgenodigd om hieraan deel te nemen.

Het standpunt van NADO Vlaanderen werd besproken binnen de Coördinatieraad in uitvoering van het Samenwerkingsakkoord tussen de Gemeenschappen inzake preventie en bestrijding van doping, en op de zitting vertolkt door de NADO van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie op de COP 9.

1.2.4. *iNADO*

iNADO is de internationale ledenorganisatie van Nationale Antidopingorganisaties (NADO's). iNADO promoot de beste antidopingpraktijken van NADO's, moedigt hen aan om met elkaar in contact te komen en is hun internationale stem.

NADO Vlaanderen is lid van iNADO en ondersteunt mee de werking ervan. De algemene vergadering vond plaats te Lausanne op 12 maart 2023, en de jaarlijkse workshop eveneens van 12 tot 13 maart 2023. NADO Vlaanderen was aanwezig tijdens dat evenement.

Van 18 tot 20 september 2024 organiseerde DoCoLab Gent met medewerking van iNADO het Symposium "Celebrating 50 years of human doping analysis at DoCoLab". NADO Vlaanderen kon tegelijk ook de 35ste verjaardag vieren van dopingcontroles in Vlaanderen, en dankt ook zowel

het organiserende DoCoLab als iNADO om het forum te krijgen voor een presentatie over een concrete dopingcase (Jurgen Secember, jurist), en een voorstelling van 35 jaar dopingcontrole in Vlaanderen tijdens de academische slotzitting (Marc Van der Beken, directeur).

2. Dopingcontroles

Elke sporter op het Vlaams grondgebied die in georganiseerd verband aan sport doet kan op eender welk moment aan een dopingcontrole worden onderworpen, ongeacht het niveau van de sporter. Dopingcontroles kunnen dus zowel binnen als buiten wedstrijdverband plaatsvinden. De meeste dopingcontroles vinden evenwel plaats binnen wedstrijdverband en de controles buiten wedstrijdverband beperken zich tot elitesporters die hiervan vooraf op de hoogte worden gesteld om hun zogeheten “whereabouts” te kunnen indienen. Alle dopingcontroles zijn principieel onaangekondigd, wat betekent dat sporters nooit op voorhand weten of en wanneer ze gecontroleerd zullen worden.

Een dopingcontrole kan twee vormen aannemen, namelijk een urinecontrole en/of een bloedcontrole. Een dopingcontrole binnen wedstrijdverband zal bijna altijd uitsluitend uitgevoerd worden op basis van de afname van een urinemonster. Dopingcontroles met afname van een bloedmonster worden quasi uitsluitend uitgevoerd buiten wedstrijdverband in het kader van het bloedpaspoort van elitesporters, al dan niet in combinatie met afname van een urinemonster.

2.1. De controlecijfers 2023 van naderbij bekeken

2.1.1. Algemeen

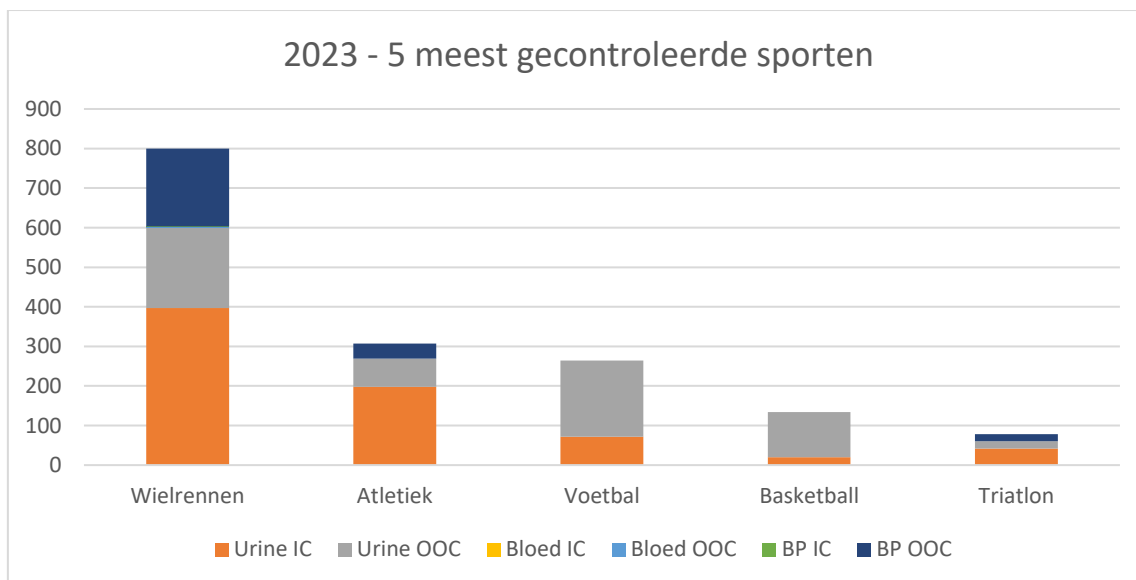
Tijdens het werkingsjaar 2023 werden er **1920 unieke monsters** afgenomen bij sporters in opdracht van en door NADO Vlaanderen.

Hiervan werd er **1017 afgenomen binnen wedstrijdverband** en **903 buiten wedstrijdverband**.

Ten opzichte van 2022 is het aantal monsters binnen wedstrijdverband quasi stabiel gebleven (-3 of -0,3%), het aantal monsters buiten wedstrijdverband is gestegen tot 903 (+79 of +9,5%).

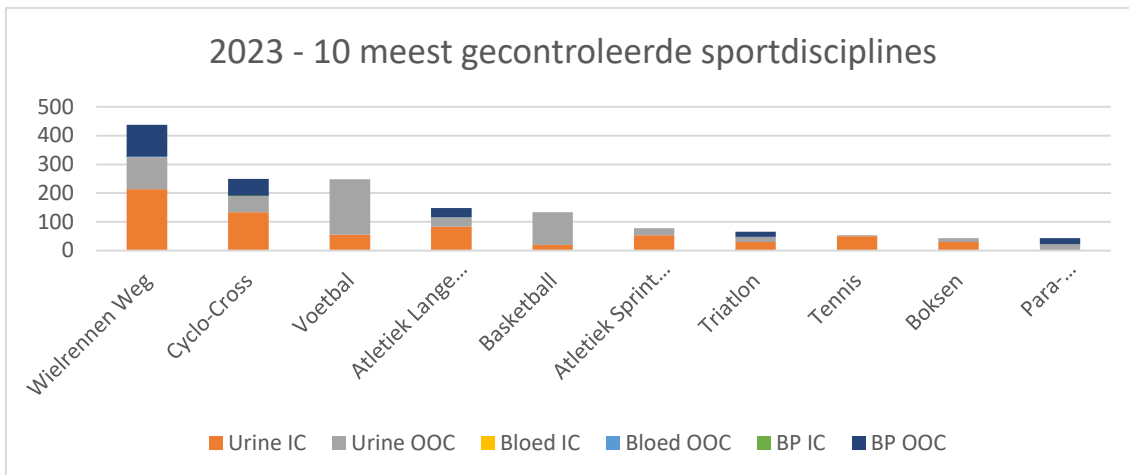
2.1.2. Gecontroleerde sporten / sportdisciplines

De **meest gecontroleerde sporten** bleven in 2023 wielrennen, atletiek, voetbal (inclusief futsal), basketbal en triatlon (inclusief duatlon).

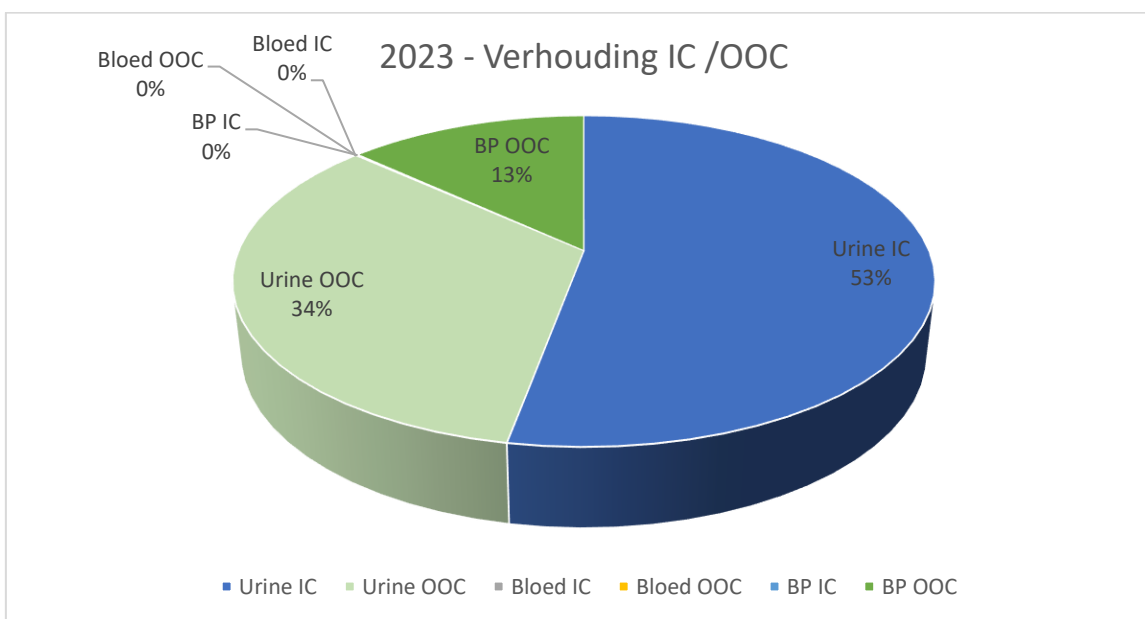
Dat zet zich ook door in de **meest gecontroleerde sportdisciplines**, waarbij wegwielrennen en cyclocross bovenaan staan. Voetbal en basketbal, beide ook opgenomen in het programma buiten wedstrijdverband, zijn eveneens belangrijke sportdisciplines. Van de individuele sporten nemen ook de atletiekdisciplines lange afstand en sprint een belangrijke rol in.

2.1.3. Binnen of buiten wedstrijdverband

NADO Vlaanderen houdt een stringent programma van controles buiten wedstrijdverband. Desalniettemin is bij de **verhouding tussen controles binnen en buiten wedstrijdverband, 53% van de monsters afgenomen binnen wedstrijdverband, tegenover 47% buiten wedstrijdverband.** Daarbij is ook relevant dat bij een controle van een sporter buiten wedstrijdverband een bloedmonster voor het biologisch paspoort tegelijk met een urinemonster kan worden afgenomen. Dat geldt ook voor de controles binnen wedstrijdverband, al zijn daar de aantallen bloedmonsters verwaarloosbaar en gaat het bijna uitsluitend om urinemonsters.

De aantallen van de sporters opgenomen in de diverse doelgroepen, zijn afzonderlijk gerapporteerd in dit jaarverslag.

Voor de **controleopdrachten**

- Zijn **182 wedstrijden** geselecteerd voor het nemen van monsters;
- Zijn **51 controlemissies bij ploegen buiten wedstrijdverband** uitgevoerd, waarbij 32 in het voetbal en 19 in het basketbal, bij ploegen in de hoogste divisies.

De **overige monsters werden afgenomen bij individuele sporters buiten wedstrijdverband**, binnen het programma van dopingtests buiten wedstrijdverband, bij sporters die verblijfsgegevens indienen.

Bij die controles buiten wedstrijdverband zijn ook de controles meegerekend die door andere anti-dopingorganisaties buiten het grondgebied van de Vlaamse Gemeenschap zijn uitgevoerd bij elitesporters die tot de geregistreerde doelgroep van NADO Vlaanderen behoren.

2.2. Controles van andere Antidoping-organisaties uitgevoerd door of met bijstand van NADO Vlaanderen

Naast de gerapporteerde monsternemingen die NADO Vlaanderen heeft uitgevoerd of laten uitvoeren onder eigen testbevoegdheid, is NADO Vlaanderen binnen de wereldwijde dopingbestrijding een partner van andere anti-dopingorganisaties voor het uitvoeren van monsternemingen ten behoeve van die andere organisaties.

Binnen wedstrijdverband zijn de Internationale Federaties bevoegd om internationale evenementen en wedstrijden te controleren. Bij die internationale wedstrijden kan de internationale federatie beroep doen op de lokale NADO om de monsters af te nemen, maar de verantwoordelijkheid voor het resultatenbeheer blijft bij de internationale ADO die de opdracht heeft gegeven. Ook buiten wedstrijdverband kan een internationale federatie opdrachten laten uitvoeren door NADO's bij internationale elitesporters, of kan een NADO voor controles buiten het eigen grondgebied, beroep doen op de NADO die wel controlebevoegdheid heeft op dat

grondgebied. De externe opdrachten zijn voor rekening van de opdrachtgever. De monsterafname-instantie voert de opdracht uit tegen vergoeding van de kosten.

In die context heeft NADO Vlaanderen **binnen wedstrijdverband 12 controle-opdrachten** ontvangen en uitgevoerd, verspreid over verschillende evenementen. De opdrachten omvatten meerdere monsternemingen. De cijfers van die monsternemingen zijn niet opgenomen in de overzichtstabel van NADO Vlaanderen maar zijn onderdeel van de controlestatistieken van de vermelde organisaties.

International Gymnastics Federation	1	WK Antwerpen
International Korfbal Federation	1	Champions League
International Volleyball Federation	1	Eurovolley Women
International Life Saving Federation	3	EK Lifesaving Open
International Fencing Federation	2	Wereldbeker
World Athletics - Athletics Integrity Unit	4	diverse
Totaal	12	

Naast de hierboven gerapporteerde monsternemingen, verleende NADO Vlaanderen ook medewerking aan controles van de UCI, uitgevoerd door het ITA (International Testing Agency) voor een 20-tal internationale wielervedstrijden. Daarbij faciliteert NADO Vlaanderen de controles die onder bevoegdheid van de internationale federatie zijn uitgevoerd tijdens de Vlaamse wielerklassiekers en wereldbikers cyclocross in Vlaanderen

Buiten wedstrijdverband voert NADO Vlaanderen geregeld controles uit ten behoeve van de andere NADOs van de Gemeenschappen. Dat gaat dan vooral over individuele controles bij elitesporters die zijn toegewezen aan de geregistreerde testdoelgroep van een andere NADO van de Gemeenschappen, maar die volgens de verblijfsgegevens op het grondgebied van de Vlaamse Gemeenschap verbleven. Het kan daarbij ook gaan over de Belgische nationale ploegen die trainen in Vlaanderen, maar onder de bevoegdheid van de NADO van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel vallen.

Eenzelfde dienstverlening wordt verleend door NADO Vlaanderen als een buitenlandse NADO of een internationale federatie erom verzoekt, eveneens voor nationale ploegen die op dat moment onder hun bevoegdheid vallen.

2.3. Resultaten van de dopingcontroles

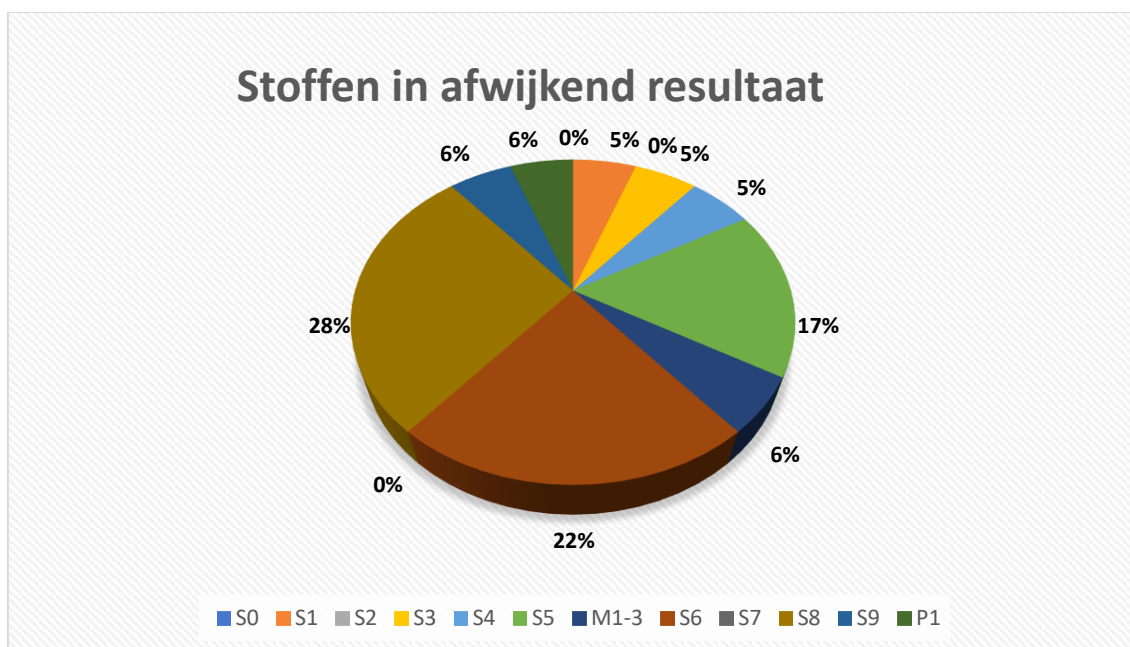
2.3.1. Positieve resultaten

In 2023 waren **22 van de 1920 afgenomen urine- en bloedmonsters positief (1,15%)**. Elk van de positieve resultaten werd **binnen wedstrijdverband** geconstateerd.

Dat percentage moet echter wel meteen worden genuanceerd. Een positief of afwijkend analyseresultaat betekent niet meteen dat er ook sprake is van een dopingpraktijk. Het betekent enkel dat er één of meerdere verboden stoffen werden aangetroffen in het monster.

2.3.2. Aangetroffen stoffen (per klasse)

De **aangetrokken stoffen** zijn zeer divers, waarbij de meeste uitschieters zitten bij cannabis (klasse S8) met 28 % of 5 vaststellingen, de stimulantia (klasse S6, stoffen waaronder ook methyfenidaat/riatine, maar ook cocaïne) met 22% of 4 vaststellingen, en bij de diuretica (klasse S5) met 17% of drie vaststellingen.

Het aantal gerapporteerde stoffen is hoger dan het absoluut aantal afwijkende analyseresultaten, omdat in één monster verschillende klassen van stoffen en verschillende

individuele stoffen kunnen aangetroffen worden. Voor de rapportering is tot op het niveau van de klasse van stoffen geteld.

2.3.3. Aantal vaststellingen doorverwezen naar vervolging

Ondanks het positief analyseresultaat kunnen er nog verschillende redenen zijn waarom er geen dopingpraktijk werd begaan.

Zo kan de sporter beschikken over een geldige Toestemming wegens Therapeutische Noodzaak (TTN) of deze retroactief toegekend krijgen wanneer het een breedtesporter betreft. Een TTN laat toe om een verboden stof te gebruiken in het kader van een medische behandeling. Dit komt bijvoorbeeld vaak voor bij de verboden stof *Methylfenidaat*, beter bekend als rilatine, dat veelvuldig wordt gebruikt voor de behandeling van aandachtstoornissen zoals ADHD.

Een andere reden kan zijn dat de verboden stof in een toegelaten hoeveelheid en volgens een toegelaten wijze werd gebruikt. Niet alle stoffen op de verboden lijst zijn immers absoluut verboden. Daar kan bijvoorbeeld een glucocorticosteroïde (cortisone) via een toegelaten toedieningswijze zijn toegediend, wat op zich geen overtreding is.

Daarnaast kan een stof die enkel binnen wedstrijdverband is toegediend maar nog aanwezig is binnen wedstrijdverband, in sommige gevallen nog gedekt worden door een TTN met terugwerkende kracht.

Bij **7 van de 22 positieve monsters** beschikte de sporter over een **geldige TTN of werd deze achteraf toegekend**.

Hiermee rekening houdend, was er bij **15 van de 24 afgenomen monsters sprake van een dopingpraktijk**. Dit komt neer op **0,78%** van de afgenomen monsters, wat in lijn ligt met het aantal afwijkende monsters in het werkingsjaar 2022, met een lichte stijging.

Er werd tevens **één niet-analytische dopingpraktijk** (fraude) ten laste gelegd aan een sporter in de sportdiscipline zaalvoetbal (FUTSAL). Die inbreuk viel echter samen met een analytische inbreuk, en heeft om die reden geen invloed op de geaggregeerde cijfers.

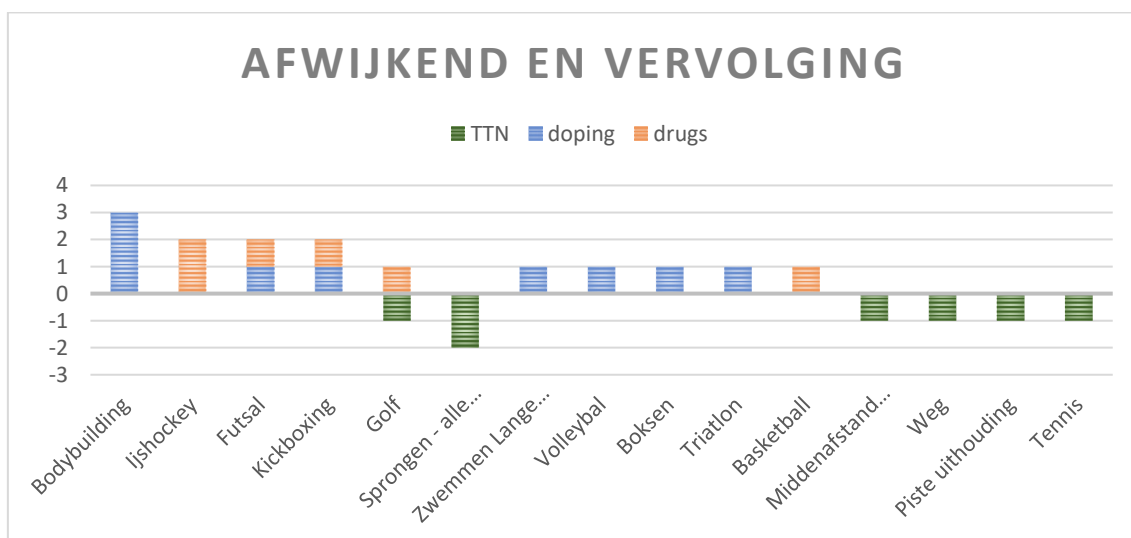
1920 monsters
22 afwijkend
15 inbreuken

In **7 van de 22 positieve monsters** werden **misbruikstoffen** (recreatieve drugs zoals cannabis en cocaïne) aangetroffen. Het is gekend dat deze stoffen vaak worden gebruikt buiten wedstrijdverband in een context die niet gerelateerd is aan de sportprestaties, maar desondanks blijven deze stoffen wel verboden binnen wedstrijdverband. Het is frappant dat door opname van die stoffen op de verboden lijst, **ongeveer 1 op 3 dopingdossiers te maken hebben met recreatieve drugs of substanties die ook daar gebruikt worden.**

Aangezien de stoffen enkele dagen na gebruik nog steeds in lichaam aanwezig kunnen zijn, is het mogelijk dat deze stoffen nog worden aangetroffen in monsters die werden afgenomen binnen wedstrijdverband. In dergelijke gevallen is er ook sprake van een dopingpraktijk, maar zal de sporter veelal gesanctioneerd worden met een beperkte uitsluitingsperiode van maximaal drie maanden.

De **meeste afwijkende analyseresultaten** waren afkomstig van monsters afgenomen in het **Bodybuilding**. Daar werden drie gevallen van doping geconstateerd, waarvan twee verband hielden met anabole steroïden.

In het **ijshockey** werden verhoudingsgewijs het hoogst aantal positieve gevallen weerhouden, maar naar verhouding ging het om **twee gevallen van recreatieve drugs (misbruikstoffen).**

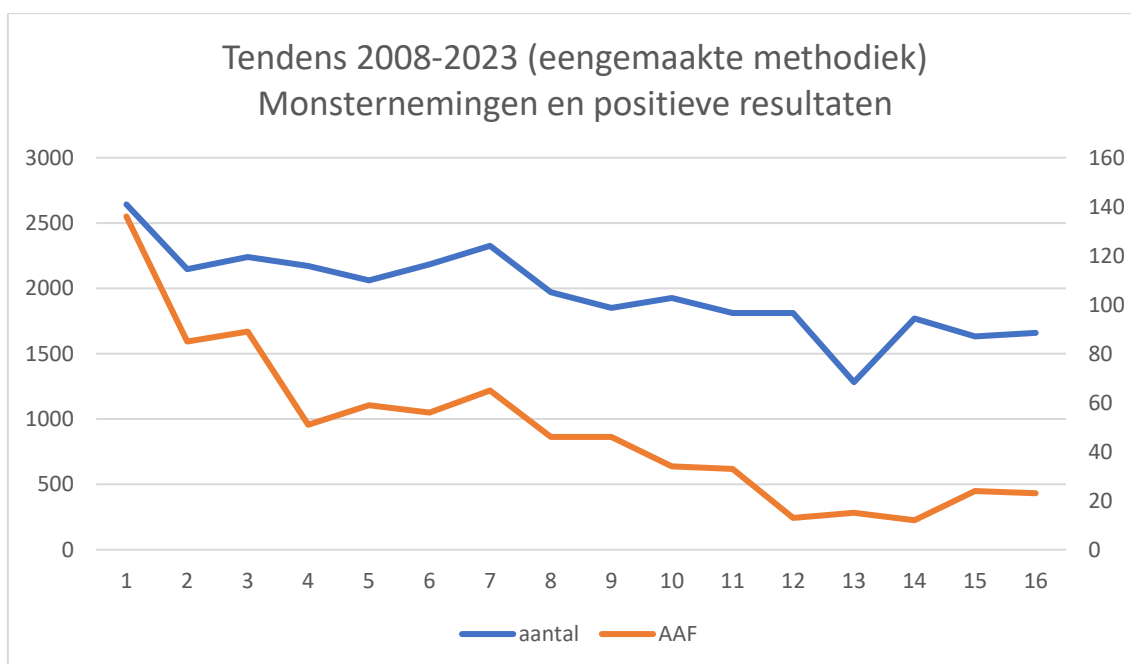
Tabel: aantal vervolgte inbreuken en AAF resultaten gedekt door TTN (de afwijkende resultaten die gedekt zijn door een TTN, zijn weergegeven als minwaarde)

2.4. Meerjarige vergelijking positiviteitsratio en AAF (2008-2023)

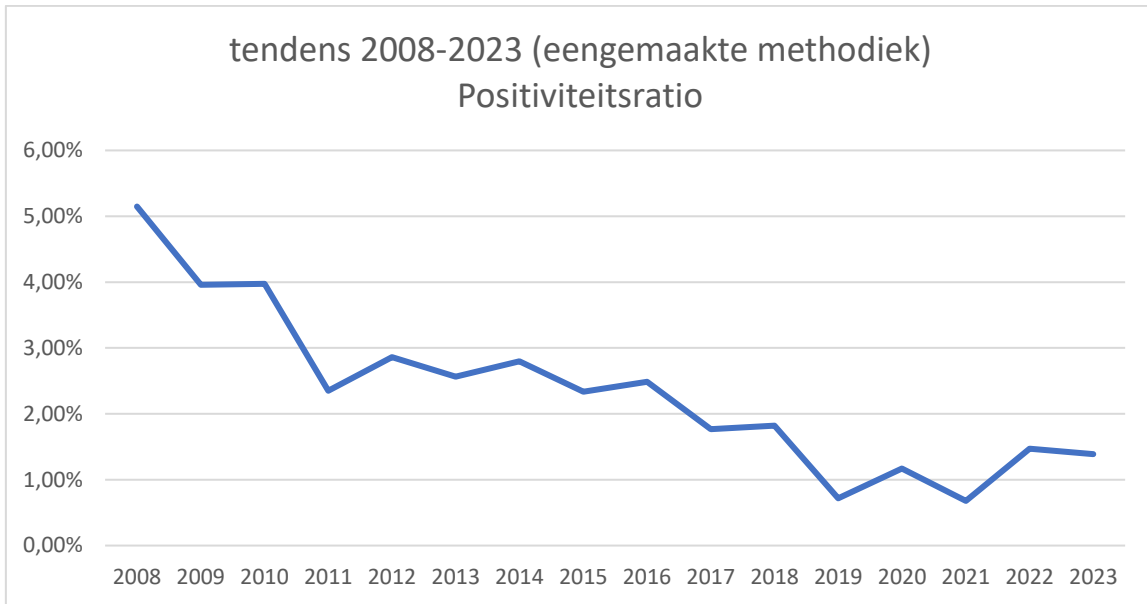
Traditioneel heeft NADO Vlaanderen het percentage afwijkende bevindingen gerapporteerd en gepubliceerd. De methodiek is enigszins gewijzigd. Tot en met 2020 werd het aantal monsters op bloedpaspoort niet meegerekend met het gerapporteerde aantal controles (dus niet de monsters) buiten wedstrijdverband.

Vanaf 2021 zijn de cijfers van de monsters voor het biologisch bloedpaspoort mee opgenomen in de geaggregeerde cijfers.

Voor de vergelijkbaarheid over meerder jaren, is de oude methodiek toegepast op de cijfers vanaf 2021 tot en met 2023, en zijn de cijfers weergegeven in onderstaande grafieken.

(Tabel – tendens monsternemingen en AAF – linker-as monsternemingen, rechter-as AAF)

(Tabel – percentage positieve monsternemingen)

De dalende trend is merkbaar, maar het zou verkeerd zijn om dat cijfer als een absolute indicator van de prevalentie te zien. Er zijn immers factoren die het beeld beïnvloeden, zoals stoffen die van de verboden lijst verdwijnen of op de lijst komen, stoffen waarvan de drempelwaarden wijzigen of de toedieningswijzen bijkomend verboden worden, het aantal vaststellingen waarbij een TTN van toepassing is, en ook het verschuiven van de focus van de controles naar de controles buiten wedstrijdverband, waardoor minder binnen wedstrijdverband wordt gecontroleerd. Dat heeft ook invloed op het absoluut aantal vaststellingen van afwijkende analyseresultaten. Daarnaast blijft altijd een moeilijk te schatten ‘dark number’ van overtredingen die niet gedetecteerd worden. Dat maakt elke schatting van prevalentie op basis van controlecijfers zeer precair.

2.5. Dopingcontroles binnen de recreatieve niet-competitieve en ongebonden sport

Zoals eerder aangegeven kan elke sporter die in georganiseerd verband aan sport doet in Vlaanderen aan een dopingcontrole worden onderworpen, ongeacht het niveau van de sportbeoefening. Het is dus niet van belang dat de sporter ook effectief aan competitie doet. Vanuit een breed preventief gezondheidsbeleid voert NADO Vlaanderen daarom ook dopingcontroles uit bij recreatieve, niet-competitieve sporters, ook al zijn die geen lid van een sportfederatie of sportclub.

De voornaamste groep sporters die in dit kader wordt gecontroleerd zijn fitnessbeoefenaars. Belangrijk om te benadrukken is wel dat het hier steeds gaat om gerichte controles op basis van concrete informatie over dopingmisbruik en veelal in samenwerking met politie en justitie. Dit is meteen ook een van de verklaringen waarom de controles in de fitness traditioneel een hoger percentage aan afwijkende analyseresultaten opleveren. Doorgaans gaat het over extreem fanatieke bodybuilders.

Traditioneel varieert het percentage positieve vaststellingen rond 20 tot 25% van de afgenomen stalen, waarbij het vaak gaat over zware dopingmiddelen zoals anabole steroïden. Door de gerichtheid van de controles mogen deze resultaten echter niet worden veralgemeend naar de volledige populatie van fitnessbeoefenaars. Toch toont het aan dat het probleem van het misbruik van vooral anabole spierversterkende middelen een probleem blijft bij recreatieve sporters, meer specifiek bij sporters die vooral mikken op het verhogen van kracht, spiermassa en het persoonlijk streven naar een gespierd uiterlijk.

Fitness:
4 controles
53 sporters
41% inbreuken

NADO Vlaanderen voerde in 2023 vier dopingcontrole-opdrachten uit in bij fitnessbeoefenaars gespreid over Vlaanderen.

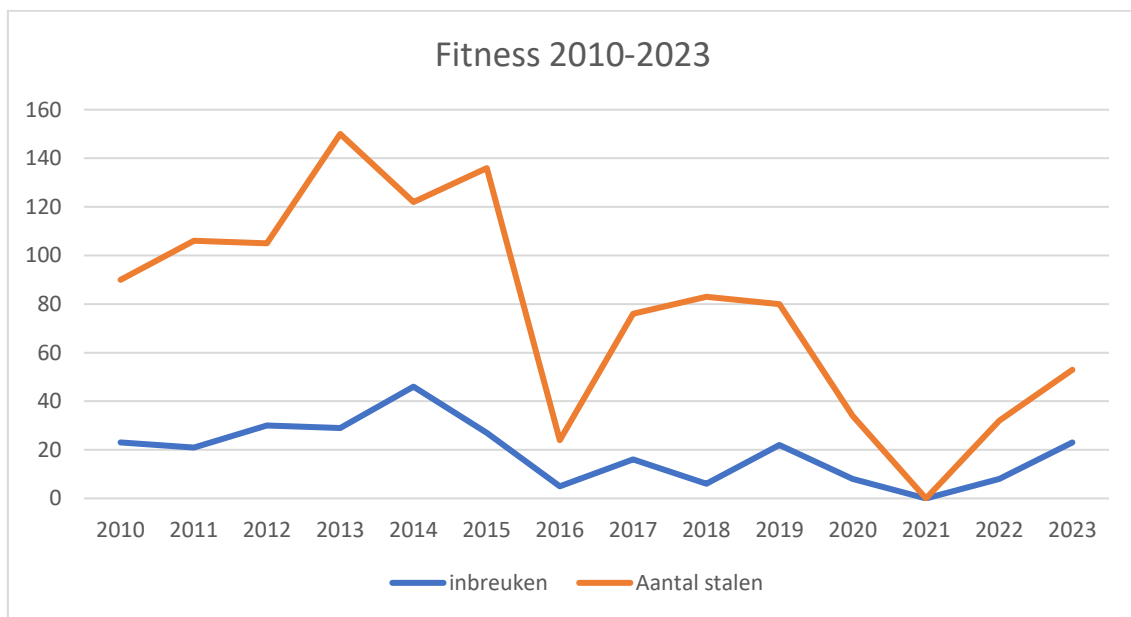
In totaal werden 53 individuele sporters aan monsterneming onderworpen. Uitschieter was één controleactie in samenwerking met het parket van Oost-

Vlaanderen waarbij in een gerichte actie 42 personen aan monsterneming werden onderworpen, met een percentage van 50% positieve monsters.

Van de 32 gecontroleerde sporters testten 23 personen positief (19 afwijkende resultaten en 4 atypische resultaten), waarbij voor 22 personen ook effectief een dopingpraktijk kon bewezen worden en één persoon buiten vervolging werd gesteld wegens een medische reden.

Elk van de 22 overtredingen was gerelateerd aan het gebruik van verboden spierversterkende middelen.

Vanuit een evolutieve analyse, is het aantal afgenomen monsters in 2023 licht gestegen, maar ook het aantal inbreuken is in verhouding gestegen.

2.6. Elitesporters, verblijfsgegevens en verblijfsgegevensinbreuken

Geheel in lijn met de Wereld Anti Doping Code, en in uitvoering van het Antidopingdecreet, beheert NADO Vlaanderen een groep elitesporters die onderworpen zijn aan verblijfsgegevens, met als doel het uitvoeren van dopingcontroles buiten wedstrijdverband. Het gaat enkel om sporters van het hoogste niveau in dopinggevoelige sportdisciplines. De dopinggevoeligheid van de sport wordt daarbij niet enkel ingeschat vanuit de fysieke vereisten van de sport, maar ook vanuit andere factoren zoals mediabelangstelling, economisch belang van de sporttak en algemeen het belang van de sport of sportdiscipline in het Vlaamse sportlandschap.

De doelgroep die NADO Vlaanderen aanhoudt, is de doelgroep van nationaal niveau. Sporters van internationaal niveau kunnen worden opgenomen in de internationale doelgroep die wordt beheerd door de bevoegde Internationale Federatie.

NADO Vlaanderen streeft in de geest van de Code naar zo weinig mogelijk overlapping, om de middelen zo efficiënt mogelijk te besteden in samenwerking met die internationale federaties. Vandaar dat voor bepaalde sporten het aantal Vlaamse prof- of topsporters in een sportdiscipline significant hoger kan liggen dan het aantal sporters in de nationale doelgroep, maar dat hangt samen met de opname in de internationale doelgroep.

2.6.1. Doelgroep NADO Vlaanderen in 2023

Individuele elitesporters worden ingedeeld in een categorie A (de nationaal geregistreerde doelgroep) of categorie C. Enkel de individuele elitesporters van categorie A zijn onderworpen aan verblijfsgegevensverplichtingen en dus ook aan controles buiten wedstrijd verband op regelmatige basis. De elitesporters die in teamverband aan verblijfsgegevensverlichtingen zijn onderworpen, zijn opgenomen in een afzonderlijke doelgroep, namelijk de elitesporters van categorie B.

De samenstelling van de nationaal geregistreerde doelgroep gebeurt steeds in overleg met de sportfederaties. Elk kwartaal bezorgen zij een overzicht van de sporters die aan de voorwaarden voldoen om als elitesporter te worden gekwalificeerd, waarna NADO Vlaanderen dit evalueert en de definitieve beslissing neemt hieromtrent. Ook kunnen er tijdens een lopend kwartaal sporters worden toegevoegd of verwijderd als de omstandigheden dat vereisen. De nationaal geregistreerde doelgroep vormt dus geen statisch gegeven.

De samenstelling van de nationaal geregistreerde doelgroep van NADO Vlaanderen in 2023 over de verschillende kwartalen heen wordt in onderstaande tabel weergegeven.

	K1 – 2023	K2 - 2023	K3 -2023	K4 2023
Basis	94	103	103	110
Instroom	22	5	9	8
Uitstroom	-11	-5	-2	-7
Naar testpool IF	-4	-1	-1	-1
Overgenomen uit testpool IF	2	1	1	0
Netto-verschil	9	0	7	0
Totaal	103	103	110	110

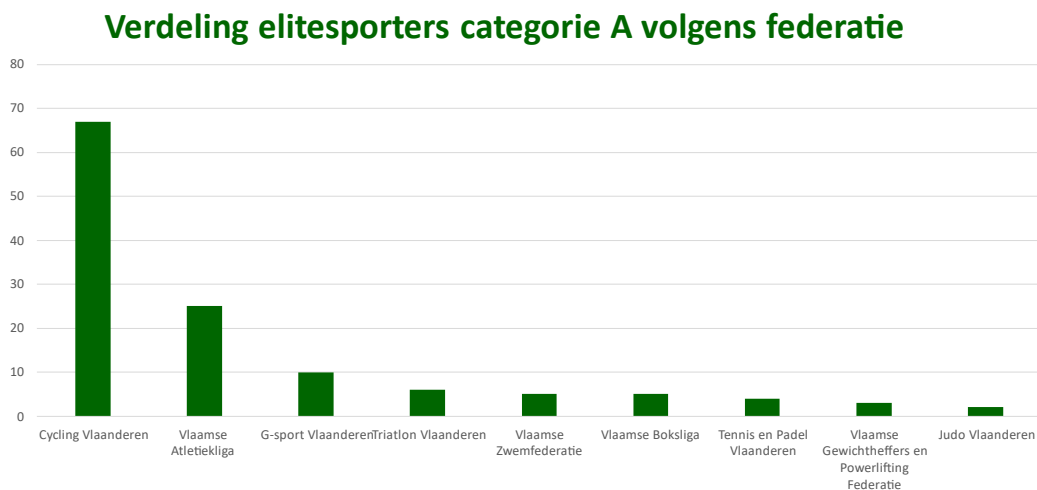
(Tabel – kolommen geven de kwartalen aan. Bij instroom en uitstroom worden de aantallen als negatief getal weergegeven. In- en uitstroom naar IF betreft sporters die door opname in een internationale testing pool overgedragen worden, of door uitschrijven uit de internationale testing pool opnieuw in de nationale doelgroep onder de bevoegdheid van NADO Vlaanderen komen)

Het gaat hierbij enkel over de Vlaamse sporters die zijn opgenomen in de geregistreerde doelgroep van NADO Vlaanderen. Heel wat Vlaamse sporters die op het allerhoogste niveau actief zijn, worden immers al opgenomen in de geregistreerde doelgroep van hun Internationale

Federatie. Zij worden niet gedupliceerd in de geregistreerde doelgroep van NADO Vlaanderen, teneinde de middelen zo efficiënt mogelijk te kunnen inzetten.

2.6.2. *Individuele elitesporters onder verblijfsgegevens (categorie A)*

In 2023 heeft NADO Vlaanderen 138 individuele sporters onderworpen aan de verplichting om verblijfsgegevens in te dienen, al dan niet voor de volledige periode van 12 maanden of voor een kortere periode. Voor de duidelijkheid: dat omvat niet de sporters die niet in een doelgroep van een Internationale Federatie zijn opgenomen.

(Figuur: aantal elitesporters in de geregistreerde doelgroep van NADO Vlaanderen volgens hun aansluiting bij een Vlaamse federatie)

Sporters in het wielrennen vormden de grootste groep (67). Dat zijn niet alle Vlaamse elitesporters in die sport, maar enkel de renners die niet zijn opgenomen in de internationale doelgroep. De internationale elitesporters in het wielrennen behoren tot de internationale geregistreerde doelgroep en zijn niet gedupliceerd in de nationale doelgroep van NADO Vlaanderen. De Internationale Wielerveding (UCI) hanteert immers criteria die leiden tot een zeer ruime vertegenwoordiging van Vlaamse eliterenners en -rensters in de internationale doelgroep. Zo worden alle mannelijke renners van teams in de World Tour en van professionele

continentale teams opgenomen in de internationale geregistreerde doelgroep. Ook in andere wielervedisciplines zijn Vlaamse renners en rensters opgenomen als internationale elitesporter. In totaal gaat het om meer dan 120 individuele sporters die op die manier al rechtstreeks onder UCI worden gecontroleerd.

De tweede grootste groep wordt gevormd door sporters uit atletiek (25), gevolgd door G-sport (10), triatlon (6), zwemmen (5) en boksen (5). Ook in die sporten behoren Vlaamse sporters tot de internationale elitesporters, al zijn die aantallen aanzienlijk lager dan bij het wielrennen.

2.6.3. Verblifgegevens op collectieve basis in teamsporten (categorie B)

Volgens de van kracht zijnde regelgeving voor het werkjaar 2023, werden de deelnemende clubs in de **hoogste divisies van voetbal en basketbal** aan verblifgegevens en OOC-controles onderworpen. Andere ploegsporten komen voorlopig niet in aanmerking omdat ze onvoldoende (< 50%) professionele spelers in hun competitie hebben.

- In het voetbal ging het om telkens 12 Vlaamse clubs (seizoenen 2022-2023 en 2022-2024)
- In het basketbal ging het om telkens 6 Vlaamse clubs (seizoenen 2022-2023 en 2023-2024).

2.7. Inbreuken op de verblifgegevens

2.7.1. Inbreuken door individuele elitesporters (categorie A)

Voor sporters die verzuimen hun verblifgegevens tijdig in te dienen of een onvolledige aangifte van verblifgegevens indienen, kan een aangifteverzuim worden geregistreerd. Dat kan ook als een sporter niet tijdig de ingediende verblifgegevens aanpast aan gewijzigde omstandigheden, waardoor een controle niet kon doorgaan. Daarnaast kan een inbreuk op de verblifgegevens ook worden geregistreerd als een sporter niet onmiddellijk beschikbaar was tijdens het verplichte dagelijkse 1-uur tijdslot.

Een inbreuk op de verblifgegevens is op zich geen dopingovertreding, maar een feitelijke vaststelling van een tekortkoming in de plicht om verblifgegevens op te geven en accuraat te

houden. Enkel als er drie inbreuken geregistreerd zijn in een aaneengesloten periode van twaalf maanden, is er sprake van een dopingovertreding.

Bij de sporters van categorie A werden er in 2023 in totaal **14 inbreuken** op de verblijfsgegevens vastgesteld, in elk van de 14 gevallen werd de inbreuk ook effectief geregistreerd.

In 8 van de 14 geregistreerde gevallen ging het om een aangifteverzuim (geen tijdige aangifte of niet tijdig actualiseren van de aangifte, niet gekoppeld aan 1-uur tijdslot).

In 6 van de 14 gevallen ging het om een gemiste test (sporter niet beschikbaar voor dopingcontrole tijdens het 1-uur tijdslot).

In geen enkele van de gevallen werden binnen de twaalf maanden drie opeenvolgende inbreuken op de verblijfsgegevens vastgesteld die zouden kunnen leiden tot verdere gevolgen.

2.7.2. Inbreuken door teams (elitesporters categorie B – collectieve verblijfsgegevens via ploegverantwoordelijke)

Een niet-nakoming voor elitesporters van categorie B heeft geen directe gevolgen, tenzij bij opeenvolging van inbreuken. Wanneer meerdere opeenvolgende inbreuken worden vastgesteld dan kunnen één of meerdere elitesporters van het team worden verplicht om gedurende zes maanden dezelfde verblijfsgegevensverplichtingen na te leven als elitesporters van categorie A.

Voor de teams die op collectieve basis verblijfsgegevens indienen, zijn er in 2023 **drie niet-nakomingen geregistreerd.**

3. Onderzoeken naar dopingpraktijken

Het onderzoek naar en het detecteren van dopingpraktijken gebeurt traditioneel aan de hand van dopingcontroles. Het uitgebreid dopingcontroleprogramma, zoals hoger uiteengezet, toont aan dat ook vandaag de dag dopingpraktijken nog steeds hoofdzakelijk worden opgespoord via dopingcontroles.

Dopingcontroles op zich zijn noodzakelijk, maar ook vanuit WADA wordt in toenemende mate de nadruk gelegd op het verzamelen en analyseren van informatie om niet alleen het programma van dopingcontroles te verfijnen en te optimaliseren, maar ook om buiten de dopingcontroles zelf te pogen dopingpraktijken vast te stellen. Een dopingpraktijk houdt immers meer in dan louter een positief urine- of bloedstaal.

Dat alles kadert in het continu streven naar efficiënte en effectieve inzet van middelen om het antidopingprogramma optimaal af te stemmen op de realiteit. Het blijft noodzakelijk om controles uit te voeren, maar het is even noodzakelijk om de middelen in te zetten waar het risico op dopinggebruik het grootst is. Daarbij zijn informatie gestuurde controles en testplanning essentiële instrumenten.

Voor deze informatievergaring doet NADO Vlaanderen beroep op externe partners zoals politie en parket, maar even goed op de (Vlaamse) burger die via ons meldpunt informatie over mogelijke dopingpraktijken kenbaar kan maken.

3.1. Meldpunt doping

Sinds de lancering van de vernieuwde website van NADO Vlaanderen in 2021 kan elke persoon melding doen van mogelijke dopingpraktijken via het *Meldpunt Dopingmisbruik* (<https://www.dopingvrij.vlaanderen/meldpunt-dopingmisbruik/>). In het verleden was het al mogelijk om informatie te melden aan NADO Vlaanderen, maar er was nood aan een laagdrempelige toepassing die ervoor zorgt dat alle nuttige informatie centraal kan ontvangen en verwerkt worden.

Door middel van een webformulier kan elke persoon die meent weet te hebben van een dopingpraktijk, of die getuige is geweest van mogelijke doping-gerelateerde feiten, daarvan melding maken. Een melding kan anoniem, of een persoon kan ook vragen verder gecontacteerd te worden om in gesprek te gaan met NADO Vlaanderen.

Daarnaast kan een melding ook rechtstreeks gemeld zijn aan NADO Vlaanderen via email, of kan een melding aan een andere anti-dopingorganisatie doorgestroomd zijn naar NADO Vlaanderen wegens een link met Vlaanderen.

Elke melding wordt in strikt vertrouwen behandeld. NADO Vlaanderen neemt elke melding ernstig, maar het spreekt voor zich dat niet elke melding tot direct resultaat kan leiden. Een melding wordt geanalyseerd op betrouwbaarheid, detail en bruikbaarheid van de informatie, en telkens wordt een aanbeveling geformuleerd om te ageren op de informatie.

Op zijn minst wordt elke informatie opgenomen in de risicoanalyse wat kan uitmonden in verhoogde waakzaamheid voor de sport of discipline in het algemeen, of rond bepaalde sportverenigingen of begeleiders. Als de melding zeer concreet is, kan NADO Vlaanderen ook een direct gevolg verbinden aan de melding, door middel van een gerichte controle of een aanpassing van het spreidingsplan.

Via het meldingskanaal werden **52 meldingen ontvangen**:

- 9 meldingen zijn geklasseerd als een dubbele of overlappende melding;
- 8 meldingen zijn onderzocht, maar kennelijk ongegrond verklaard om diverse redenen (geen link met doping, onvoldoende duidelijk, enkel zeer algemene informatie).

Van de resterende **35** weerhouden meldingen:

- Hebben **5 meldingen rechtstreeks invloed gehad op de uitvoering van de dopingcontroles;**
- Zijn **13 meldingen onderzocht en mee opgenomen in de controleplanning voor controles in niet-competitieve breedtesport;**
- Zijn **17 meldingen doorgestroomd naar de testplanning** voor verdere verfijning van het testdistributieplan en het gericht testen binnen en buiten wedstrijdverband.

Als meldingen ook mogelijks betrekking kunnen hebben strafbare praktijken, zoals bijvoorbeeld handel in dopingproducten, wordt daarvan ook melding gedaan aan de bevoegde gerechtelijke diensten.

Naast de informatie die via het meldingsplatform is ontvangen, analyseert NADO Vlaanderen ook alle andere beschikbare informatie. Dat kan gaan over publiek beschikbare informatie, maar ook bijkomende informatie die naar aanleiding van dopingcontroles, analyses of biologische paspoorten van sporters naar voor komt en nuttig kan zijn om controles nog gericht en efficiënter uit te voeren.

3.2. Samenwerking met federale diensten, politie en parket

NADO Vlaanderen staat voor een multidisciplinaire aanpak voor het bestrijden van humane doping. De dopingbestrijding in Vlaanderen draait hoofdzakelijk rond de uitvoering van de Code van het WADA, dat via het Antidopingdecreet uitmondt in een systeem van dopingcontroles en tuchtstraffen die opgelegd worden door onpartijdige disciplinaire instanties.

Maar naast de disciplinaire sancties van het Antidopingdecreet hangt doping ook vaak samen met strafrechtelijk strafbare handelingen, niet enkel via het Antidopingdecreet maar ook via federale wetgeving inzake geneesmiddelen, psychotrope stoffen en andere drugs, en hormonale substanties.

Om de samenwerking te optimaliseren, is al in 2019 een samenwerkingsprotocol afgesproken tussen de 4 NADO's van België, het college van Procureurs-generaal, en de federale politie met het oog op de doorstroming van informatie over dopingpraktijken naar de federale politie en de parketten. Het protocol is operationeel, en heeft ook in het afgelopen werkingsjaar bijgedragen aan een gestructureerde samenwerking.

Ook in 2019 is binnen het mandaat van de vroegere Multidisciplinaire Hormonencel, die onder de nieuwe benaming Pharma- and Food Crime Platform (PFCP) werd verdergezet, een opening gemaakt voor deelname door een verbindingsambtenaar van de 4 NADO's in België. Het platform heeft zelf geen bevoegdheden voor het organiseren van terreinacties, maar is het platform bij uitstek om via een multidisciplinair overleg een gecoördineerde aanpak van het fenomeen van illegale handel of verspreiding van verboden stoffen of methodes zoals voorzien in de dopingreglementering op te zetten. De samenwerking loopt, en is zelfs internationaal gepercipieerd als een goede praktijk in de samenwerking tussen NADO's en gerechtelijke en politionele diensten in de bredere bestrijding van doping.

In 2023 heeft NADO Vlaanderen de samenwerking met politiediensten en andere inspectiediensten doorgezet. In het kader van Operatie SHIELD van Europol, heeft NADO Vlaanderen actief meegewerkt aan de bestrijding van doping in een breder kader.

De gerapporteerde cijfers onder de rubriek *"2.5.Dopingcontroles binnen de recreatieve niet-competitieve en ongebonden sport"* van dit verslag, tonen aan dat de gerichte aanpak wel degelijk resultaten oplevert. De controleactie waarbij in één controlemissie 42 personen aan monsterneming werden onderworpen als onderdeel van een breed gerechtelijk onderzoek, is een voorbeeld van hoe een geïntegreerde aanpak resultaten kan opleveren in de bestrijding van doping.

NADO Vlaanderen wil zich verder als een betrouwbare partner opstellen van andere inspectiediensten, politiediensten en gerechtelijke instanties binnen een geïntegreerde aanpak van het fenomeen.

4. Disciplinaire afhandeling dopingpraktijken

Als bepaalde analytische of niet-analytische vaststellingen wijzen op een mogelijke dopingpraktijk, kan NADO Vlaanderen het nodige onderzoek voeren en, als er voldoende elementen aanwezig zijn, vervolging opstarten.

Dopingpraktijken die aan de hand van de analytische laboresultaten kunnen worden vastgesteld, zijn het gebruik van een verboden stof of een verboden methode en een de aanwezigheid van een verboden stof in het monster. De aanwezigheid van een verboden stof is een op zichzelf staande dopingpraktijk.

Andere dopingpraktijken, zoals ontwijken van een dopingcontrole, bedrog bij de dopingcontrole, verzuim om zich aan de controle te onderwerpen, bezit of toediening van verboden stoffen of methoden, handel in die stoffen of methoden, de verboden samenwerking met dopinggeschorste personen of het bedreigen van klokkenluiders kunnen eveneens worden vervolgd. Daarbij zullen niet-analytische vaststellingen de basis vormen voor het opstarten van een disciplinaire procedure.

Ten slotte kan een elitesporter die aan verblijfsgegevens is onderworpen, vervolgd worden voor drie opeenvolgende inbreuken op de verblijfsgegevens (gemiste controles of aangifteverzuimen) binnen een periode van twaalf maanden.

4.1. Analytisch vastgestelde dopingpraktijken

4.1.1. Sancties op grond van afwijkende analyseresultaten

De disciplinaire afhandeling van een positieve dopingcontrole verloopt via een juridische procedure die diverse tussenstappen kent. De lengte van de procedure wordt zo kort mogelijk gehouden, maar de verschillende te doorlopen stappen waarbij de verklaringen van de sporter zorgvuldig getoetst worden aan het feitenmateriaal en waarbij de rechten van de sporter in acht worden genomen, kunnen ertoe leiden dat de sanctie niet noodzakelijk in hetzelfde werkingsjaar wordt opgelegd. Vandaar dat de vervolgingscijfers apart worden gerapporteerd, en de cijfers niet gelijk lopen met het aantal vaststellingen van dopingpraktijken en ingestelde vervolgingen in het werkingsjaar waarover in dit activiteitenverslag wordt gerapporteerd.

Hoger werd reeds aangegeven dat er in 2023 **22 afwijkende analyseresultaten werden geregistreerd binnen de georganiseerde competitiesport die ook aanleiding gaven tot het openen van een disciplinair dossier**. Voor elk van deze afwijkende analyseresultaten werd vervolging ingesteld.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de sancties die voor de analytische dopingpraktijken werden opgelegd in de disciplinaire dossiers die in 2023 volledig werden afgerond.

	Geen sanctie (TTN)	Berisping	< 2 jaar uitsluiting	2 jaar uitsluiting	2 - 4 jaar uitsluiting	4 jaar uitsluiting	> 4 jaar uitsluiting
Specifieke stoffen	7	0	2	1	0	0	0
Niet-specifieke stoffen	0	0	0	1	3	0	0
Misbruikstoffen	0	0	4	2	0	0	0

Deze cijfers hebben betrekking op de afwijkende analyseresultaten waarvoor het disciplinair dossier in 2023 volledig werd afgerond. Hierdoor verschilt het aantal analytische

dopingpraktijken (20) in deze tabel met het aantal afwijkende analyseresultaten waarvoor in 2023 een disciplinair dossier werd geopend (22). Dat heeft niet enkel te maken met het feit dat nog niet voor alle afwijkende analyseresultaten uit 2023 ook reeds een sanctie werd opgelegd, maar eveneens met het feit dat er in 2023 ook nog enkele disciplinaire dossiers inzake analytische dopingpraktijken uit voorgaande jaren werden afgerond.

De verschillende vorken geven een indicatie van de ernst van de inbreuk en gevolgde procedure:

- Sancties van **vier jaar uitsluiting** (of meer) worden uitsluitend opgelegd voor opzettelijke overtredingen. Bij niet-specifieke stoffen moet een sporter opzettelijkheid weerleggen, bij specifieke stoffen is het aan NADO Vlaanderen om opzet te bewijzen. Bij een sanctie van vier jaar, is dus het bewijs van het ontbreken of aanwezig zijn van opzet, naargelang de aard van de stof, niet geleverd.
- Een **sanctie van twee jaar zonder vermindering** wordt opgelegd als de inbreuk niet opzettelijk is (hetzij door sporter bewezen, hetzij niet aangedragen door NADO Vlaanderen), maar er geen verminderde schuldgraad is. Dat is ook het geval als de sporter niet kan aantonen hoe de stof in het lichaam is gekomen.
- Sancties van **minder dan twee jaar uitsluiting** tot een berisping, zijn per definitie van toepassing bij onopzettelijke dopinginbreuken, waarbij wegens verzachtende omstandigheden de sporter aantoont dat hij een verminderde schuldgraad had.
- Specifiek voor **misbruikstoffen** is er nog een onderscheid tussen gebruik buiten wedstrijdverband (3 maanden) en binnen wedstrijdverband (tussen 12 maanden en twee jaar). Wat niet uitsluit dat bij opzettelijk en sportgerelateerd gebruik van een misbruikstof, alsnog een sanctie van vier jaar kan worden opgelegd (zie hierboven).

In de procedure is voorzien dat een sporter voorafgaand aan een hoorzitting in de fase van de tenlastelegging, dat is na afweging van alle elementen door NADO Vlaanderen en bij afronding van het administratief dossier, een vordering ontvangt van NADO Vlaanderen. Die vordering, het eigenlijke sanctievoorstel, kan ook minnelijk aanvaard worden door de sporter tegen wie de sanctie wordt gevorderd. In dat geval komt er geen hoorzitting meer, maar een gesloten zitting waarbij de bevoegde disciplinaire instantie de wettigheid van de procedure controleert, en desgevallend de sanctie bekrachtigt.

- **De sancties van meer dan twee jaar maar minder dan vier jaar** wijzen op overtredingen die als opzettelijk zijn weerhouden, maar waarbij de sporter een vermindering heeft gekregen met één jaar, door geen betwisting te voeren. Die vermindering is op grond

van het Antidopingdecreet van toepassing als de sporter het sanctievoorstel van NADO Vlaanderen met een gevorderde uitsluiting van vier jaar of meer aanvaardt, en afziet van een hoorzitting. Die procedure is ingevoerd met de WADA Code 2021 en sporters lijken steeds meer van deze mogelijkheid gebruik te maken om hun zaak efficiënter, dat is zonder hoorzitting, af te handelen.

- Dezelfde procedure als hierboven is ook van toepassing bij vorderingen van twee jaar of minder, maar in die gevallen levert het aanvaarden van het sanctievoorstel geen reductie van de uiteindelijke uitsluiting op.

4.1.2.   *Atypische analyseresultaten*

Naast afwijkende analyseresultaten kan er ook sprake zijn van een atypisch analyseresultaat. Dergelijke analyseresultaten noodzaken verder onderzoek. Dat is bijvoorbeeld het geval als in de biologische waarden een atypisch resultaat wordt vastgesteld. Pas nadat uit onderzoek blijkt dat er een mogelijke dopingpraktijk kan worden aangetoond, kan de bevinding als een afwijkend resultaat worden gekwalificeerd, wat kan leiden tot vervolging.

In 2023 werden er **geen atypische analyseresultaten** ontvangen. Dat houdt rekening met het feit dat een atypische bevinding die aan confirmatieprocedure is onderworpen, is omgevormd tot een negatief resultaat als de atypische bevinding niet tot een afwijkend resultaat leidt.

4.1.3.   *Afwijkende paspoortbevindingen*

Een afwijkend paspoortresultaat kadert in het programma van het Biologisch Paspoort dat is opgezet om afwijkingen in het biologisch profiel van de sporter te monitoren om mogelijke dopingpraktijken vast te stellen.

In 2023 zijn **geen afwijkende paspoortbevindingen** ontvangen die leidden tot het openen van een inbreukdossier wegens een dopingpraktijk.

De afwezigheid van inbreuken op basis van het biologisch paspoort betekent niet dat het programma van het biologisch paspoort niet zou werken. Een afwijkende paspoortbevinding kan resulteren in een inbreuk, maar evengoed is het biologisch paspoort ook dienstig voor het

opzetten van gerichte controles en het verfijnen van de testplanning met het oog op het vaststellen van dopingpraktijken, voor zover de waarden in het biologisch paspoort het gevolg zouden zijn van het gebruik van doping.

4.2. Niet-analytische dopingpraktijken

Zoals hoger aangegeven kan een dopingpraktijk ook uit andere handelingen of gedragingen bestaan dan een positief analyseresultaat. Sporters en hun begeleiders kunnen zich ook schuldig maken aan niet-analytische dopingpraktijken zoals bedrog of de handel in dopingmiddelen. Om deze dopingpraktijken op te sporen kan NADO Vlaanderen alle onderzoeksmiddelen aanwenden die het ter beschikking heeft.

In 2023 heeft NADO Vlaanderen **één vaststelling gedaan van niet-analytische dopingpraktijken**. Het ging daarbij om een poging tot bedrog bij dopingcontrole. Uiteindelijk werd toch een geldig monster afgenomen bij de controle, dat bovendien een afwijkend analyseresultaat opleverde. De vervolging voor de niet-analytische en analytische overtreding werd in eenzelfde procedure gevoerd, waarbij beide inbreuken samengenomen zijn, en waarbij de uiteindelijke sanctie zal gecumuleerd worden met sanctie voor de analytische bevinding.

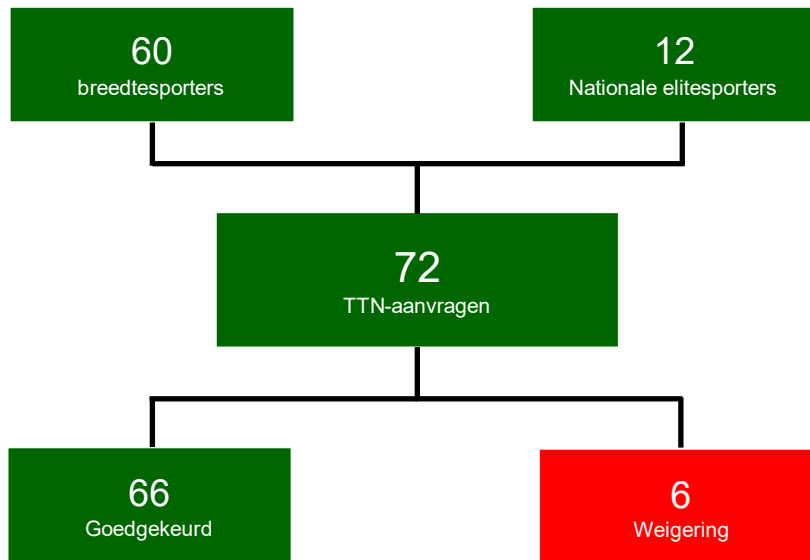

5. Toestemming Therapeutische Noodzaak (TTN)

Veel geneesmiddelen bevatten stoffen die op verboden lijst staan. Om dergelijke geneesmiddelen te mogen gebruiken moeten sporters een Toestemming wegens Therapeutische Noodzaak (TTN) aanvragen waarbij ze moeten aantonen dat het gebruik kadert binnen de behandeling van een medische aandoening. Elitesporters moeten deze toestemming proactief, dus vooraleer ze het geneesmiddel gebruiken, aanvragen. Breedtesporters hebben de mogelijkheid om ook retroactief (bijvoorbeeld na de kennisgeving van een positief analyseresultaat) een TTN aan te vragen. Sinds de inwerkingtreding van het nieuwe Antidopingdecreet 2021 hebben de recreatieve, niet-competitieve sportbeoefenaars geen nood meer aan een TTN.

De TTN-commissie van NADO Vlaanderen bestaat uit een twintigtal artsen met diverse expertise en behandelt de TTN- aanvragen van elitesporters van nationaal niveau en breedtesporters. De elitesporters van internationaal niveau vragen hun TTN rechtstreeks aan via de TTN-commissie van hun internationale sportfederatie.

De cijfers hier gerapporteerd, zijn enkel de TTN-aanvragen die bij NADO Vlaanderen zijn ontvangen en die voor beoordeling zijn voorgelegd aan de TTN-commissie van NADO Vlaanderen.

In 2023 ontving de TTN-commissie van NADO Vlaanderen **72 volledige TTN-aanvragen**. Daarvan werden er **66 goedgekeurd en 6 geweigerd**.

Het ging om TTN-aanvragen van **60 breedtesporters en 12 nationale elitesporters**.

Internationale elitesporters vragen een TTN rechtstreeks aan bij de TTN-commissie van hun internationale federatie. Ook nationale elitesporters die een TTN nodig hebben voor internationale competitie, kunnen de TTN rechtstreeks bij de internationale federatie aanvragen. Een internationaal toegekende TTN is ook op nationaal niveau geldig.

Methylfenidaat (behandeling voor ADHD) is de stof waarvoor het meest een toestemming werd aangevraagd (27 aanvragen). Op de tweede plaats komt methylprednisolone (13 aanvragen).

De TTN-commissie ontving de meeste TTN-aanvragen van wielrenners (14 aanvragen), gevolgd door voetbal 12.

6. Preventie en educatie

Preventie en educatie zijn een essentieel onderdeel van het antidopingbeleid. Wat het precies inhoudt, is te vatten in de definitie die het WADA zelf heeft naar voor geschoven:

Educatie is voor het WADA:

“om het bewustzijn te vergroten, te informeren, te communiceren, waarden bij te brengen, levensvaardigheden en besluitvormingsvermogen te ontwikkelen om opzettelijke en onopzettelijke overtredingen van de antidopingregels te voorkomen.”

Het spreekt voor zich dat het actief opsporen en bestraffen van dopingpraktijken niet de primaire doelstelling mag zijn van NADO Vlaanderen. Het doel blijft te komen tot een dopingvrije sport, en daarbij zijn preventie en educatie even belangrijk.

Binnen de internationale sportgemeenschap wordt geheel terecht ook de nadruk gelegd op het voorkomen van dopingpraktijken. Een ongewilde dopingpraktijk uit onwetendheid is te vermijden. Een tweede aspect waar op ingezet wordt, is dat het eerste contact van een sporter met het antidopingbeleid niet de controle zelf zou mogen zijn. Om het met een slogan uit het verleden te stellen: sporters moeten weten waar de lijn ligt, maar NADO Vlaanderen wil sporters die lijn tonen en hen de noodzakelijke attitudes aanleren die gepaard gaan met een faire en dopingvrije sport.

6.1. Educatieplan NADO Vlaanderen (2021-2026)

Onder de Internationale Standaard voor Educatie (ISE) van het WADA, van kracht sinds 1 januari 2021, heeft NADO Vlaanderen voor de periode van 2021 tot 2026 een eigen educatieplan opgesteld, dat vervolgens werd gedeeld met de andere stakeholders, in dit geval de Vlaamse sportfederaties. Ook sportfederaties hebben een minstens even belangrijke verantwoordelijkheid in de begeleiding van en informatie aan sporters. Voor de preventie en educatie op het vlak van antidoping zoekt NADO Vlaanderen synergie met de sportsector zelf, om in het belang van de sporters tot een maximale dekking te komen.

2023 vormde het derde jaar van uitvoering, waarbij ook de leerervaringen van 2021 en 2022 zijn opgenomen. De aanpak rond preventie en educatie verloopt volgens de ISE van het WADA, waarbij het verschil met het verleden gemaakt wordt door een gestructureerde meerjaren-aanpak.

Het educatieplan zelf is opgesteld rond 4 methodieken: educatie, informatie, 'awareness' en 'value based education', die hieronder kort worden toegelicht.

6.2. Educatie

Educatie is de meest aangewezen methodiek om de prioritaire doelgroepen te benaderen. In het educatieplan werden de volgende drie belangrijkste groepen naar voor geschoven:

- de elitesporters (nationale elitesporters en geregistreerde doelgroep met verblijfsgegevensverplichtingen),
- de talentvolle sporters;
- de verantwoordelijken dopingvrije sport.

WADA geeft eveneens als prioritaire doelgroep de geschorste sporters op. In 2023 hadden we slechts 1 elitesporter op de lijst van de geschorste sporters en die sporter heeft zich uit de sport teruggetrokken.

Secundair worden ook andere doelgroepen betrokken bij de educatie, om tot een zo breed mogelijke verspreiding van de informatie te komen. Deze sessies hangen op dit moment sterk af van de beschikbare middelen van NADO Vlaanderen en de opportuniteiten in het werkveld.

Opleidingssessies

Tabel: Aantal educatiesessies en deelnemers

Doelgroep (*)	N sessies	N deelnemers
RTP-sporters	15	30
Elitesporters	5	37
Getalenteerde atleten	25	782
Trainers	15	40**
Dopingverantwoordelijken	7	12
Ouders		250 (**)
LO-studenten	3	85(**)
FICEP-scholieren	1	100 (**)
Chaperons	1	77
Dopingcontroleurs	1	15
Educatoren	1	1
Sportartsen	1	20
Sportdiëtisten	1	20(**)
Militaire artsen	1	20
Totaal	63*	1477 (**)

(*) in sommige sessies waren verschillende doelgroepen aanwezig

(**) geschat aantal

Van het aantal educatiesessies nemen de opleidingen van talentvolle sporters het grootste aandeel in. Die opleidingen zijn gefocust op de basis en gaan van de waarden in de sport tot het concrete controleproces. De rode draad hierbij is het vermijden van onbewuste dopingpraktijken door te focussen op medicijn- en supplementengebruik.

De educatiesessies van de elitesporters opgenomen in de RTP staan in het teken van de verblijfsgegevens en de ADAMS-toepassing en worden elk kwartaal aangeboden aan de nieuwkomers. 62% van hen volgden een sessie waarbij de kanttekening dat nieuwkomers ook herintreders kunnen zijn die minder deelnemen.

Zoals in het overzicht opgenomen, poogt NADO Vlaanderen ook de andere specifieke doelgroepen van de nodige educatie te voorzien.

In totaal waren er 63 educatiesessies in 2023, ten opzichte van 47 in 2021 en 49 in 2022. Het totaal aantal deelnemers steeg van een geschatte 1137 (in 2022) naar 1477. Van deze sessies gingen er 34 op een fysieke locatie door, 1 sessie hybride en 26 enkel langs elektronische weg.

Inzetten op e-learning

WADA heeft in 2018 het ADEL-platform ([Anti-Doping Education and Learning platform](#)) opgezet. ADEL heeft sinds de nieuwe Code van het WADA in 2021 een nog ruimer aanbod aan opleidingsmodules en is een nuttig instrument om sporters, begeleiders en andere personen elektronische modules van zelfstudie aan te bieden, aangepast aan hun specifieke noden.

NADO Vlaanderen werkt samen met WADA om de modules stelselmatig in het Nederlands aan te bieden, aangepast aan de terminologie zoals ze in de Vlaamse regelgeving is overgenomen.

Specifiek voor 2023 werd naast de al vertaalde modules de e-learning module voor trainers en talentvolle sporters een aanzet gegeven voor de e-learning van internationale atleten.

6.3. Informatie

De component informatie is gericht op het verspreiden en ter beschikking stellen van informatie aan het bredere publiek, met inbegrip van de traditionele doelgroepen tot aan de recreatieve breedtesporters, maar ook ruimer naar alle stakeholders in de sportwereld en het brede publiek

6.3.1. Website *Dopingvrij.vlaanderen*

Op 10 januari 2021 lanceerde Nado Vlaanderen haar vernieuwde website www.dopingvrij.vlaanderen NADO Vlaanderen houdt de informatie up to date, en heeft in 2023 verder gewerkt om de inhoud aan te passen. Zo werden er verschillende verduidelijkende documenten in verband met het TTN-beleid rond glucocorticoïden toegevoegd. Aan de hand van een beslissingsboom met een bijhorend uitgeschreven TTN-beleid en veelgestelde vragen, kunnen sporters en hun begeleiders nu makkelijker nagaan of ze een TTN nodig hebben. Ook de geneesmiddelenchecker, een tool om na te gaan of geneesmiddelen toegelaten zijn of enkel onder TTN mogen gebruikt worden, werd stelselmatig bijgewerkt.

De website had een bereik van 12.000 unieke gebruikers t.o.v. 14.000 in 2022. Van die 12.000 gebruikers waren er 11.000 nieuwe gebruikers.

Via de website was er een mogelijkheid om info te vragen.

We registreerden 68 infovragen. Dat zijn er 3 minder dan vorig jaar toen de info-aanvraag via de vernieuwde website werd gelanceerd, maar toont wel dat het platform een belangrijk contactpunt blijft voor burgers die informatie zoeken.

De infovragen zijn te onderscheiden van het meldpunt doping, dat weliswaar via de website is ontsloten maar verwerkt wordt binnen de juridische cel. Hieronder is enkel een overzicht opgenomen van de algemene informatievragen.

Tabel: Aantal infovragen per onderwerp

Info	Aantal
TTN	7
Verboden lijst	23
Dopingcontrole	8
Supplementen	5
Divers	25
Totaal	68

Deze Infolijn werd 38 keer door sporters gebruikt, 7 keer door begeleidend personeel en 10 keer door sportprofessionals. Verder is 3 keer via de maandelijkse nieuwsbrief Sport Vlaanderen gecommuniceerd naar het brede publiek over het jaarrapport, de dopinglijst 2023 en Tramadol als stof die aan de verboden lijst is toegevoegd.

Sinds oktober 2023 kunnen sporters via de website ook het resultaat van hun dopingcontrole opvragen. Ze kunnen de unieke code van hun monster ingeven in een tool op website waarna ze worden geïnformeerd of hun analyseresultaat reeds bekend is of niet. Indien het analyseresultaat negatief is, zullen ze dit via de website te weten kunnen komen. Positieve analyseresultaten kunnen niet via de tool geraadpleegd worden. In dit laatste geval zal de sporter altijd persoonlijk op de hoogte worden gesteld. NADO Vlaanderen geeft tijdens dopingcontroles nu ook steeds een informatiefiche mee om sporters te informeren over het bestaan en gebruik van de tool.

NADO Vlaanderen was tevens aanwezig met 2 gastlezingen op het congres van 19 en 20 september ter gelegenheid van 50 jaar DoCoLab in Gent.

6.3.2. Sociale media

In mei 2023 heeft NADO Vlaanderen de stap naar digitale aanwezigheid op sociale media gezet. Hoewel die kanalen op dit moment nog geen prioriteit zijn als middel voor actieve communicatie, was de stap onvermijdelijk om zichtbaarheid te creëren en de bekendheid van

de organisatie te vergroten bij het brede publiek. Het laat ons toe om op een meer hedendaagse, laagdrempelige en vlotte manier in interactie te gaan met eenieder die actief is binnen de Vlaamse sport of interesse heeft in de dopingvrije sport in Vlaanderen. Dankzij de medewerking van de professionals binnen de sportfederaties kunnen we onze boodschappen ook verspreiden aan het groter publiek.

Via de sociale media willen we onze volgers in de eerste plaats op de hoogte houden van de activiteiten van NADO Vlaanderen en de belangrijke veranderingen in het Vlaams antidopinglandschap zoals de jaarlijkse publicatie van de verboden lijst om de nodige awareness te creëren. Aangezien het aantal sporters onder onze volgers voorlopig nog beperkt is, wordt de sociale media minder gebruikt voor educatiedoeleinden. Dat staat echter niet in de weg dat we via deze kanalen ook informeren over het bestaan van de geneesmiddelenchecker en de gevaren bij het gebruik van voedingssupplementen.

In de opstartfase zijn tussen april 2023 en eind december 2023 1.100 bezoekers gemeten op de facebookpagina, en 478 op het instagramprofiel, met respectievelijk 78 en 43 volgers.

Referenties:

- Facebook: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100092610848018>
- Instagram: https://www.instagram.com/nado_vlaanderen/

6.4. Awareness

Awareness richt zich tot de sporters en hun omkadering in het algemeen en doet dit met algemene boodschappen rond doping maar zeker ook ruimer naar waarden in de sport zoals fair play. Het publiek wordt geprikkeld met eenvoudige boodschappen die uitnodigen om meer informatie op te zoeken.

6.5. Value based education

Even belangrijk als het geven van gericht geven van opleidingen over de technische en inhoudelijke aspecten van dopingcontrole, is het overbrengen van de waarden van een dopingvrije sport.

Nado Vlaanderen is actief betrokken in het PROFS-onderzoek (Prevention of Fraud in Sports) van U Gent waarbij onder meer een tool ontwikkeld wordt om ethische waarden in de jeugdsport aan te leren.

7. Overzichtstabel dopingcontroles NADO Vlaanderen 2023

De geconsolideerde statistieken zijn afzonderlijk te consulteren via de website van NADO Vlaanderen, onder de rubriek statistieken

Legende bij de gebruikte terminologie

Sport: de sporttak volgens de lijst gehanteerd door WADA;

Discipline: de discipline die een onderverdeling is voor een sport volgens de sporttakkenlijst van het WADA;

Urine IC: (aantal) unieke urinemonsters afgenomen binnen wedstrijdverband (zijnde de dag van de wedstrijd, tot aan het einde van de monsterneming gestart bij het einde van de wedstrijd);

Urine OOC: (aantal) unieke urinemonsters afgenomen buiten wedstrijdverband;

BP IC: (aantal) unieke bloedmonsters afgenomen binnen wedstrijdverband;

BP OOC: (aantal) unieke bloedmonsters afgenomen buiten wedstrijdverband, steeds ook in combinatie met het Biologisch Paspoortprogramma;

Afwijkend analyseresultaat - AAF: alle analyseresultaten van een WADA-geaccrediteerd dopingcontrolelaboratorium waarin de aanwezigheid van een verboden stof in de urine of het bloed van een sporter wordt vastgesteld;

Atypische bevinding - ATF: een atypisch resultaat, als dusdanig door het WADA-geaccrediteerde labo gerapporteerd, waarbij bijkomend onderzoek nodig is om na te gaan of er wel degelijk een dopingpraktijk is gepleegd. Atypische bevindingen die geleid hebben tot een AAF worden niet afzonderlijk gerapporteerd;

TTN: het aantal positieve monsternemingen, gedekt door een Toestemming wegens Therapeutische toestemming (proactief of retroactief), en bijgevolg geen dopingpraktijk (weergegeven als negatief getal);

Disciplinair: aantal monsternemingen die aanleiding gaf tot het openen van een disciplinair dossier en vervolging voor dopingpraktijken;

Drugs: aantal dopingpraktijken waarbij vervolging is ingesteld, maar waar de stof een misbruikstof (recreatieve drug) was.

Vervolging: aantal inbreukdossier dat effectief naar vervolging is verwezen.

Verwijzingen naar de Verboden Lijst

- S0.** Niet-goedgekeurde stoffen
- S1.** Anabole middelen
- S2.** Peptide hormonen, groeifactoren, aanverwante stoffen en mimetica
- S3.** Bèta-2 agonisten
- S4.** Hormonale metabole modulators
- S5.** Diuretica en maskerende middelen
- M1 – M2 – M3.** Verboden methoden
- S6.** Stimulantia
- S7.** Narcotica
- S8.** Cannabinoïden
- S9.** Glucocorticoïden
- P1.** Bètablokkers

Referenties:

[Wat staat er op de WADA-dopinglijst? | dopingvrij.vlaanderen.](https://www.dopingvrij.vlaanderen/wat-mag-niet/wada-dopinglijst/) / <https://www.dopingvrij.vlaanderen/wat-mag-niet/wada-dopinglijst/>

[Bekijk de NADO-statistieken | dopingvrij.vlaanderen](https://www.dopingvrij.vlaanderen/statistieken/) / <https://www.dopingvrij.vlaanderen/statistieken/>

7.1. TABEL 1 - dopingcontroles NADO Vlaanderen 2023 geconsolideerd

Monsters afgenomen tussen 1 januari 2023 en 31 december 2023								Vastellingen				vervolg ing				Stoffen en methoden - altijd verboden							Stoffen - verboden enkel in wedstrijdverband							
Sport	Discipline	Totaal	Urine IC	Urine OOC	Bloed IC	Bloed OOC	BP IC	BP OOC	AAF	ATF	%AAF	%ATF	TTN	Discipl	drugs	%vervo lgd	%drug s	S0	S1	S2	S3	S4	S5	M1-3	S6	S7	S8	S9	P1	
Zwemmen		54	42	12	0	0	0	0	1	0	1,85%	0,00%	0	1	0	1,85%	0,00%													
	Zwemmen Lange afstand 800m of meer	6	6	0	0	0	0	0	1	0	16,67%	0,00%	0	1	0	16,67%	0,00%								1					
	Zwemmen Middenafstand 200-400m	27	24	3	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%													
	Zwemmen sprint 100m of minder	21	12	9	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%													
Atletiek		307	198	71	0	0	0	38	1	0	0,33%	0,00%	-1	0	0	0,00%	0,00%										1			
	Meerkamp	10	6	4	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%													
	Sprongen	18	18	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%													
	Lange afstand 3000m of meer	148	84	32	0	0	0	32	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%													
	Middenafstand 800-1500m	36	24	6	0	0	0	6	1	0	2,78%	0,00%	-1	0	0	0,00%	0,00%										1			
	Sprint 400m of minder	78	54	24	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%													
	Werpen	17	12	5	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%													
Autosport		6	6	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%													
	Rally	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%													
Basketball		134	20	114	0	0	0	0	1	0	0,75%	0,00%	0	1	1	0,75%	0,75%													
	Basketball	134	20	114	0	0	0	0	1	0	0,75%	0,00%	0	1	1	0,75%	0,75%													
Bodybuilding		22	22	0	0	0	0	0	3	0	13,64%	0,00%	0	3	0	13,64%	0,00%		1		1		2							
	Bodybuilding	22	22	0	0	0	0	0	3	0	13,64%	0,00%	0	3	0	13,64%	0,00%		1		1		2							
Boksen		44	30	14	0	0	0	0	1	0	2,27%	0,00%	0	1	0	2,27%	0,00%					1	1							
	Boksen	44	30	14	0	0	0	0	1	0	2,27%	0,00%	0	1	0	2,27%	0,00%					1	1							
Wielrennen		800	397	203	0	2	1	197	2	0	0,25%	0,00%	-2	0	0	0,00%	0,00%								1			1		
	BMX	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%													
	Cyclo-Cross	249	134	57	0	0	1	57	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%													
	Mountain Bike - uithouding/crosscountry	20	12	4	0	0	0	4	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%													
	Para-wielrennen (alle)	44	0	22	0	0	0	22	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%													
	Weg	438	214	111	0	2	0	111	1	0	0,23%	0,00%	-1	0	0	0,00%	0,00%											1		
	Piste uithouding	37	31	3	0	0	0	3	1	0	2,70%	0,00%	-1	0	0	0,00%	0,00%								1					
	Piste sprint	9	6	3	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%													
Veldhockey		12	12	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%													

7.2. TABEL 2 - dopingcontroles NADO Vlaanderen 2023 – monsternemingen en bevindingen

KERNSTATISTIEKEN
NADO Vlaanderen
2023

Monsters afgenomen tussen 1 januari 2023 en 31 december 2023								Vastellingen				vervolg					
Sport	Discipline	Totaal	Urine IC	Urine OOC	Bloed IC	Bloed OOC	BP IC	BP OOC	AAF	ATF	%AAF	%ATF	TTN	Discipl	drugs	%vervolgd	%drugs
Zwemmen		54	42	12	0	0	0	0	1	0	1,85%	0,00%	0	1	0	1,85%	0,00%
	Zwemmen Lange afstand 800m of meer	6	6	0	0	0	0	0	1	0	16,67%	0,00%	0	1	0	16,67%	0,00%
	Zwemmen Middenafstand 200-400m	27	24	3	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Zwemmen sprint 100m of minder	21	12	9	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
Atletiek		307	198	71	0	0	0	38	1	0	0,33%	0,00%	-1	0	0	0,00%	0,00%
	Meerkamp	10	6	4	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Sprongen	18	18	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Lange afstand 3000m of meer	148	84	32	0	0	0	32	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Middenafstand 800-1500m	36	24	6	0	0	0	6	1	0	2,78%	0,00%	-1	0	0	0,00%	0,00%
	Sprint 400m of minder	78	54	24	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Werpen	17	12	5	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
Autosport		6	6	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Rally	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
Basketball		134	20	114	0	0	0	0	1	0	0,75%	0,00%	0	1	1	0,75%	0,75%
	Basketball	134	20	114	0	0	0	0	1	0	0,75%	0,00%	0	1	1	0,75%	0,75%
Bodybuilding		22	22	0	0	0	0	0	3	0	13,64%	0,00%	0	3	0	13,64%	0,00%
	Bodybuilding	22	22	0	0	0	0	0	3	0	13,64%	0,00%	0	3	0	13,64%	0,00%
Boksen		44	30	14	0	0	0	0	1	0	2,27%	0,00%	0	1	0	2,27%	0,00%
	Boksen	44	30	14	0	0	0	0	1	0	2,27%	0,00%	0	1	0	2,27%	0,00%
Wielrennen		800	397	203	0	2	1	197	2	0	0,25%	0,00%	-2	0	0	0,00%	0,00%
	BMX	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Cyclo-Cross	249	134	57	0	0	1	57	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Mountain Bike - uithouding/crosscountry	20	12	4	0	0	0	4	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Para-wielrennen (alle)	44	0	22	0	0	0	22	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%

Jaarverslag NADO Vlaanderen 2023

	Weg	438	214	111	0	2	0	111	1	0	0,23%	0,00%	-1	0	0	0,00%	0,00%
	Piste uithouding	37	31	3	0	0	0	3	1	0	2,70%	0,00%	-1	0	0	0,00%	0,00%
	Piste sprint	9	6	3	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
Veldhockey		12	12	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Verldhockey	12	12	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
Voetbal		264	72	192	0	0	0	0	2	0	0,76%	0,00%	0	2	1	0,76%	0,38%
	Voetbal	248	56	192	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Futsal	16	16	0	0	0	0	0	2	0	12,50%	0,00%	0	2	1	12,50%	6,25%
Golf		12	12	0	0	0	0	0	2	0	16,67%	0,00%	-1	1	1	8,33%	8,33%
	Golf	12	12	0	0	0	0	0	2	0	16,67%	0,00%	-1	1	1	8,33%	8,33%
Gymnastiek		6	6	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Artistiek	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
Handbal		3	3	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Indoor	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
Ijshockey		4	4	0	0	0	0	0	2	0	50,00%	0,00%	0	2	2	50,00%	50,00%
	Ijshockey	4	4	0	0	0	0	0	2	0	50,00%	0,00%	0	2	2	50,00%	50,00%
Judo		18	12	6	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Judo	18	12	6	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
Kickboxing		18	18	0	0	0	0	0	2	0	11,11%	0,00%	0	2	1	11,11%	5,56%
	Kickboxing	18	18	0	0	0	0	0	2	0	11,11%	0,00%	0	2	1	11,11%	5,56%
Motocross		12	12	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Motocross	12	12	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
Muaythai		6	6	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Muaythai	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
Para-Atletiek		15	12	3	0	0	0	0	2	0	13,33%	0,00%	-2	0	0	0,00%	0,00%
	Sprongen - alle klassen	6	6	0	0	0	0	0	2	0	33,33%	0,00%	-2	0	0	0,00%	0,00%
	Lopen sprint 400m of minder alle klassen	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Rolstoel - alle afstanden/alle klassen	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
Para-zwemmen		3	0	3	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Klassen: S4/SB4/SM4 - S9/SB8/SM9	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
Powerlifting		15	12	3	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%

Jaarverslag NADO Vlaanderen 2023

	Powerlifting	15	12	3	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
Roeien		6	6	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Roeien	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
Tennis		54	50	4	0	0	0	0	1	0	1,85%	0,00%	-1	0	0	0,00%	0,00%
	Tennis	54	50	4	0	0	0	0	1	0	1,85%	0,00%	-1	0	0	0,00%	0,00%
Triatlon		78	42	18	0	0	0	18	1	0	1,28%	0,00%	0	1	0	1,28%	0,00%
	Duatlon	12	12	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Triatlon	66	30	18	0	0	0	18	1	0	1,52%	0,00%	0	1	0	1,52%	0,00%
Volleybal		16	16	0	0	0	0	0	1	0	6,25%	0,00%	0	1	0	6,25%	0,00%
	Volleybal	16	16	0	0	0	0	0	1	0	6,25%	0,00%	0	1	0	6,25%	0,00%
Gewichtheffen		11	6	5	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
	Gewichtheffen	11	6	5	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%
TOTAAL		1920	1016	648	0	2	1	253	22	0	1,15%	0,00%	-7	15	6	0,78%	0,31%

7.3. TABEL 3 - dopingcontroles NADO Vlaanderen – monsternemingen, vervolging en stoffen

KERNSTATISTI
EKEN NADO
Vlaanderen
2023

Sport	Discipline	AAF	ATF	%AAF	%ATF	TTN	Discipl	drugs	%vervolgd	%drugs	S0	S1	S2	S3	S4	S5	M1-3	S6	S7	S8	S9	P1
Zwemmen		1	0	1,85%	0,00%	0	1	0	1,85%	0,00%								1				
	Zwemmen Lange afstand 800m of meer	1	0	16,67%	0,00%	0	1	0	16,67%	0,00%								1				
	Zwemmen Middenafstand 200-400m	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
	Zwemmen sprint 100m of minder	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
Atletiek		1	0	0,33%	0,00%	-1	0	0	0,00%	0,00%										1		
	Meerkamp	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
	Sprongen	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
	Lange afstand 3000m of meer	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
	Middenafstand 800-1500m	1	0	2,78%	0,00%	-1	0	0	0,00%	0,00%										1		
	Sprint 400m of minder	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
	Werpen	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
Autosport		0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
	Rally	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
Basketball		1	0	0,75%	0,00%	0	1	1	0,75%	0,75%												
	Basketball	1	0	0,75%	0,00%	0	1	1	0,75%	0,75%												
Bodybuilding		3	0	13,64%	0,00%	0	3	0	13,64%	0,00%		1		1		2						
	Bodybuilding	3	0	13,64%	0,00%	0	3	0	13,64%	0,00%		1		1		2						
Boksen		1	0	2,27%	0,00%	0	1	0	2,27%	0,00%					1	1						
	Boksen	1	0	2,27%	0,00%	0	1	0	2,27%	0,00%					1	1						
Wielrennen		2	0	0,25%	0,00%	-2	0	0	0,00%	0,00%								1			1	
	BMX	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
	Cyclo-Cross	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
	Mountain Bike - uithouding/crosscountry	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
	Para-wielrennen (alle)	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
	Weg	1	0	0,23%	0,00%	-1	0	0	0,00%	0,00%												1

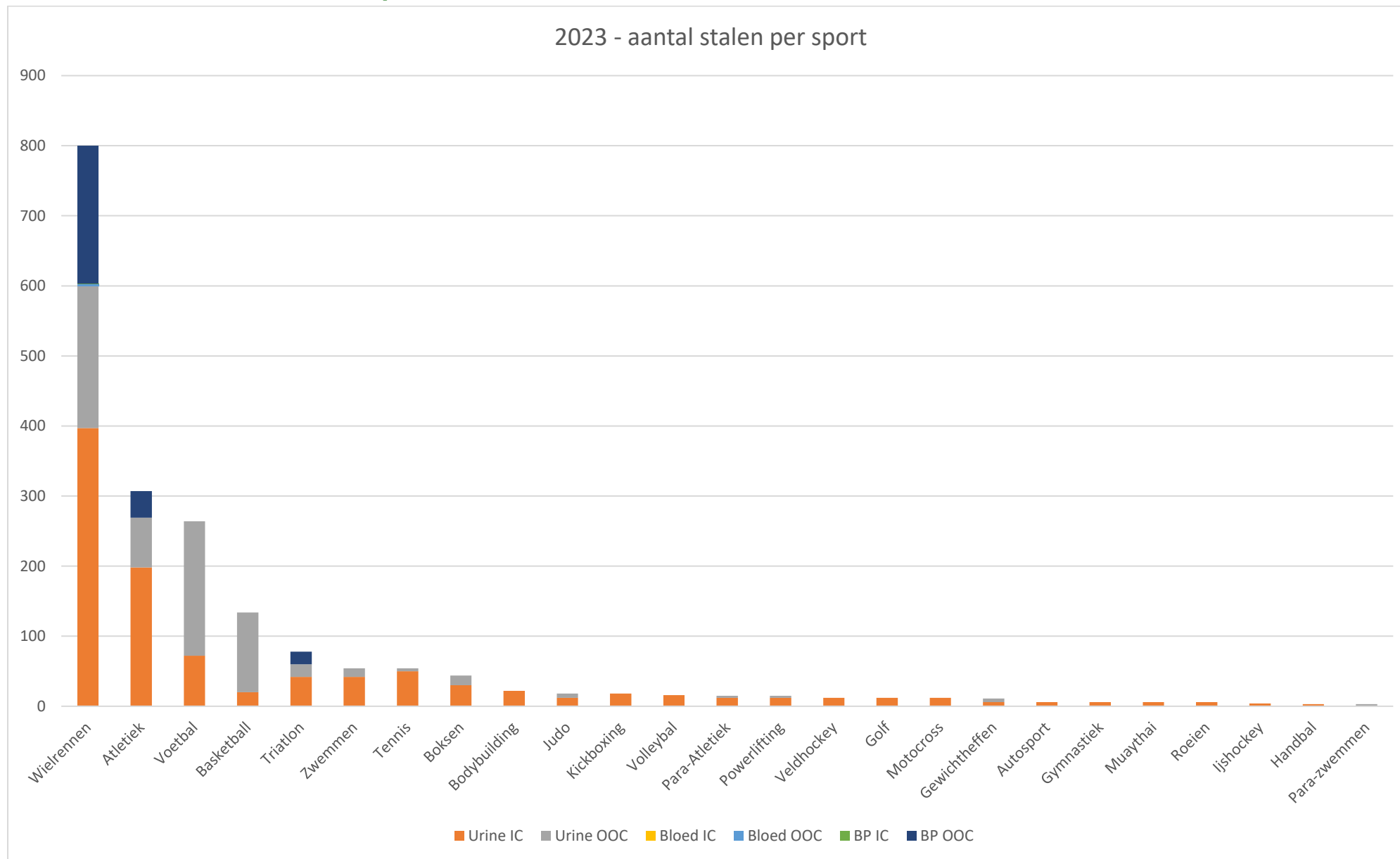

Jaarverslag NADO Vlaanderen 2023

Klassen: S4/SB4/SM4 - S9/SB8/SM9		0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
Powerlifting		0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
	Powerlifting	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
Roeien		0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
	Roeien	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
Tennis		1	0	1,85%	0,00%	-1	0	0	0,00%	0,00%												
	Tennis	1	0	1,85%	0,00%	-1	0	0	0,00%	0,00%												
Triatlon		1	0	1,28%	0,00%	0	1	0	1,28%	0,00%												
	Duatlon	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
	Triatlon	1	0	1,52%	0,00%	0	1	0	1,52%	0,00%												
Volleybal		1	0	6,25%	0,00%	0	1	0	6,25%	0,00%												
	Volleybal	1	0	6,25%	0,00%	0	1	0	6,25%	0,00%												
Gewichtheffen		0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
	Gewichtheffen	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00%												
TOTAAL		22	0	1,15%	0,00%	-7	15	6	0,78%	0,31%	0	1	0	1	1	3	1	4	0	5	1	1

7.4. TABEL 4 - Gecontroleerde sporten 2023

2023 - aantal stalen per sport

7.5. TABEL 5 - Gecontroleerde Disciplines 2023

